

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 7.10.2003
KOM(2003) 582 slutlig

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
OCH REGIONKOMMITTÉN**

SAPARD ÅRSRAPPORT – År 2002

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	SAMMANFATTNING	3
2.	NULÄGE FÖR SAPARD	5
2.1	Ackreditering av Sapard-organ och beslut om delegering av förvaltningen av stöd ...	5
3.	SAPARD – HUR DET FUNGERAR	7
3.1	Ändringar i de rättsliga ramarna	7
3.2	Genomförande under 2002 – Finansierings- och budgetfrågor	14
3.3	Revisionsrätten.....	18
4.	HALVTIDSUTVÄRDERING	18
5.	SAPARD – "INLÄRNINGSPROCESSEN" – VIKTIGA INSLAG UNDER 2002.....	19
5.1	Övervakning av åtaganden.....	19
5.2	Översvämningar	20
5.3	Seminarier som finansierats enligt artikel 7.4 "Sapard-stöd för åtgärder på initiativ av kommissionen".....	21
6.	DELTAGANDE AV ICKE-STATLIGA ORGANISATIONER I SAPARD.....	22
7.	INFORMATION OM EUROPEISKA BYRÅN FÖR BEDRÄGERIBEKÄMPNING (OLAF) – ÅTGÄRDER I SAMBAND MED OEGENTLIGHETER SOM RAPPORTERATS AV KANDIDATLÄNDERNA.....	24
8.	OFFENTLIG UPPHANDLING.....	24
9.	MATERIAL FRÅN KANDIDATLÄNDERNA	25
	BILAGORNA	50
	BILAGA A – Fleråriga finansieringsavtal – Ettåriga finansieringsavtal – Tidsplan	50
	BILAGA B – Programändringar fram till slutet av 2002	53
	BILAGA C – Delegering av förvaltning – Tidsplan och omfattning.....	54
	BILAGA D – Uppgifter om åtaganden gentemot slutmottagare.....	55
	BILAGA E – Utbetalningar som avser ersättning för utgifter som deklarerats till kommissionen	59

1. SAMMANFATTNING

Detta är kommissionens tredje rapport om det särskilda föranslutningsprogrammet för jordbruk och landsbygdsutveckling Sapard.

I den första rapporten, KOM(2001) 341, som offentliggjordes i juli 2001 gavs en översikt över Sapard-programmet, bl.a. bakgrunden till att det infördes, den rättsliga grunden, finansieringsbestämmelserna och de åtgärder som återstod att vidta för att det skulle bli operativt. Denna rapport gav bakgrundsinformation om själva instrumentet, men innehöll relativt liten information om operativa aspekter eftersom endast två länder varit i stånd att tillämpa det. Den andra rapporten KOM(2002) 434 offentliggjordes i juli 2002 och omfattar kalenderåret 2001 under vilket fem länder kunde tillämpa instrumentet. Trots att dessa fem länder till antal utgjorde hälften av de stödberättigade länderna tog de endast en fjärdedel av det totala budgetanslaget i anspråk.

Därför klargjorde kommissionen i 2001 års rapport att man riskerade att få en felaktig bild om man bedömde instrumentet utifrån storleken på utbetalda gemenskapsmedel. Ändå bottnade mycket av den kritik som restes mot Sapard-instrumentet just på en sådan bedömning.

Sedan rapporten för 2001 offentliggjordes har utgifterna för instrumentet ökat markant. Särskilt utbetalningarna till slutliga stödmottagare ökade kraftigt under 2002 enligt vad som framgår av de kvartalsvisa utgiftsdeklarationerna. Enligt deklARATIONEN för fjärde kvartalet 2002 överskred utgifterna 20 miljoner euro. Detta var en dubbling jämfört med det föregående kvartalet som i sin tur var en tredubbling av kvartalet innan. Denna ökning berodde enbart på utbetalningar till konto till Polen och Rumänien, som är de överlägset största mottagarländerna. När utbetalningsansökningarna från dessa två länder väl kommer i jämnhöjd med deras relativa vikt i budgetanslagen kommer detta att väga tungt på de totala utbetalningarna.

Kommissionen är dock fortfarande övertygad om att man också måste ta hänsyn till andra faktorer än graden av budgetgenomförande för att kunna göra en korrekt bedömning av Sapardinstrumentet. Det finns flera skäl till detta.

En viktig aspekt i detta sammanhang är att mottagarländerna inom Sapard-programmet, i likhet med medlemsstaterna som får strukturstöd, ställs inför ett tidsintervall mellan tidpunkten då åtagandena gjordes gentemot slutmottagarna och tidpunkten då motsvarande gemenskapsfinansiering belastar budgeten.

Denna fördröjning är i regel inte märkbar när det gäller medlemsstater, eftersom de bidragsberättigande utgifter som uppstår vid en given tidpunkt härrör från en tillräckligt stor mängd åtaganden som gjorts under tidigare år. I början av perioden 2000–2006 till exempel hade en stor del av medlemsstaternas stödberättigande utgifter att göra med åtaganden som gjorts gentemot slutmottagare i perioden 1994–1999. En liknande situation rådde i de tre nya medlemsstaterna, när de nästan omedelbart efter anslutningen började ta emot gemenskapsmedel. I alla dessa fall hade de berörda länderna redan infört strukturer för det stöd som skulle beviljas samt gjort en mängd åtaganden gentemot stödmottagare som omedelbart efter anslutningen berättigade till medfinansiering från gemenskapen.

Situationen är en helt annan inom Sapard. Inget av mottagarländerna hade i förväg byggt upp ett paket med åtaganden gentemot stödmottagare som kunde berättiga till gemenskapsfinansiering inom Sapard-programmet. För att kunna överföra Sapard-medel till slutmottagarna var man tvungen att först bygga upp strukturer för att bevilja och kontrollera stödet (där den springande punkten var beslutet om delegering av förvaltningsansvaret).

Därefter kunde åtaganden göras gentemot stödmottagarna. Dessa åtaganden är de enda som kan ge upphov till stödberättigande utgifter, vilka sedan kommer att återbetalas och belasta gemenskapens budget.

Att bygga upp strukturer för att genomföra stödprogrammet är mycket mer än att bara skapa medel för att genomföra Sapard-budgeten. Att sådana strukturer finns till hands inverkar positivt på mottagarlandets förutsättningar att ta emot medel för landsbygdsutveckling efter anslutningen. Betydelsen av denna förmåga kan inte mätas i relation till graden av budgetgenomförande för Sapard-programmet. Den centrala punkten i detta sammanhang är det sätt på vilket Sapard förvaltas i alla mottagarländer, nämligen på fullständigt decentraliserad basis. I detta avseende skiljer sig instrumentet från de andra föranslutningsinstrumenten, Phare och Ispa, där åtminstone vissa viktiga led förvaltas av kommissionen även under de sista månaderna före anslutningen. När det gäller Sapard är kommissionen inte involverad i några sådana led. I likhet med vad som är fallet för medlemsstaterna när det gäller medel från strukturfonderna, har de nationella myndigheterna i vart och ett av Sapards tio mottagarländer det fulla ansvaret för förvaltningen av instrumentet. Kommissionen gör endast en efterhandskontroll.

Redan i början av 2000 insåg kommissionen att det enda sättet att förvalta Sapard var en fullständig decentralisering. Ett av skälen var det stora antalet projekt som måste kunna hanteras. I slutet av 2002 uppgick antalet projekt för vilka avtal hade slutits med slutmottagare till 2 160 och i slutet av juni 2003 hade man redan passerat 7000-strecket. Även om man bortser från språkproblematiken (samtliga projekt skall förvaltas på det berörda mottagarlandets språk) hade kommissionen inte på långa vägar tillräckligt stor kapacitet för att hantera så stora projektmängder. Det skulle behövas nyrekryteringar långt över det vanliga. Ett annat skäl till beslutet om fullständig decentralisering var att den typen av förvaltningsarbete ger kandidatländerna en kompetens och erfarenhet som kraftigt bidrar till att bygga upp deras administrativa kapacitet att förbereder dem på sin roll som nya medlemsstater.

Vissa bedömare ansåg att den typen av förvaltningsansvar var en alltför stor utmaning. Kommissionen har dock aldrig delat denna synpunkt. Även om utmaningen var stor så har den mötts med framgång av alla mottagarländer.

Decentraliserad förvaltning i kombination med noggranna förberedelser (och efterhandskontroll) stämde också överens med den åsikt som Europaparlamentet uttryckte i den rapport som bifogades beslutet om ansvarsfrihet för 2001. I rapporten uppmanas kommissionen att se till att samtliga kandidatländer inför väl fungerande bokförings-, revisions- och kontrollrutiner. Den process som ledde till besluten om delegering av förvaltningen av Sapard-stöd var ett stort steg i den riktning som önskats av Europaparlamentet, åtminstone när det gäller att skydda gemenskapens budgetresurser.

Kommissionen välkomnar också det bidrag som Sapard-instrumentet gav till utvidgningsprocessen. En av slutsatserna vid anslutningsförhandlingarna var att EU ansåg att de erfarenheter som gjorts vid genomförande av Sapard skulle utnyttjas maximalt, särskilt genom användning av Sapard-organet, när det gäller att genomföra och förvalta framtida åtgärder för landsbygdsutveckling, antingen de finansierades av EUGFJ:s utvecklingssektion eller garantisektion. Vid förhandlingarna drogs också slutsatsen att olika anslag (som Sapard-anslag) borde användas för att genomföra det tidsbegränsade instrumentet för landsbygdsutveckling. Dessa kommentarer är också särskilt intressanta mot bakgrund av de arbeten som ledde till ansvarsfrihet för år 2000, där finansierings-, förvaltnings- och kontrollförfarandena beskrevs som komplicerade och eventuellt inte ens nödvändiga vid

anslutningen. Det står nu fast att många mottagarländer antingen vill fortsätta att använda Sapard-strukturerna i oförändrat skick efter anslutningen eller åtminstone vill behålla en stor del av dessa.

I denna rapport beskrivs arbetet och resultaten för 2002. Dessutom tas även hänsyn till vissa händelser som inträffade i början av 2003 för att undvika att en framställning som gör halt vid slutet av 2002 skulle ge läsaren en stympad bild. I likhet med rapporten för 2001 innehåller rapporten även ett avsnitt med material från kandidatländerna. För att inte överbelasta texten med dessa många bidrag eller riskera att de försenar utfärdandet av denna rapport kommer det kompletta materialet från de olika mottagarländerna att redovisas på webbplatsen http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm, och inte i detta dokument.

2. NULÄGE FÖR SAPARD

2.1 Ackreditering av Sapard-organ och beslut om delegering av förvaltningen av stöd

Förberedelser och revision inför delegering

I samband med besluten att delegera förvaltningen av stöd till Bulgarien, Estland, Slovenien, Litauen och Lettland år 2001 visade det sig att förfarandet måste förbättras för att göra det lättare för de övriga länderna (Tjeckien, Ungern, Polen, Rumänien och Slovakien) att få sitt delegeringsbeslut före slutet av 2002.

De förfaranden och arbetskrav som användes under 2001 förbättrades för att underlätta den kvalitativa bedömningen av förfarandena för programmets genomförande och upptäcka eventuella svagheter i systemet.

I stället för att vänta på att det formella ackrediteringspaketet lades fram införde kommissionen en informell förhandspresentation av systemet (förvaltningskedja). På grundval av denna presentation fastställde kommissionen sedan hur man skulle gå tillväga för att övervaka eventuellt nödvändiga korrigeringsåtgärder.

Efter utförd bedömning av graden av förberedelse i de olika länderna koncentrerades uppmärksamhet på eventuella större problem. Detta gällde särskilt två länder (Rumänien och Ungern) som hade stött på svårigheter som gjorde att man riskerade att inte kunna fullfölja den nationella ackrediteringen under 2002.

Fem faktainsamlingsbesök gjordes i dessa två länder för att bedöma kvaliteten på och omfattningen av förberedelsearbetet för ackreditering.

Delegering av förvaltningen av stöd

Så snart förberedelserna var avslutade och dessa ansågs uppfylla kvalitetskraven i det fleråriga finansieringsprogrammet beviljades nationell ackreditering av den nationella utanordnaren. Revisionen genomfördes kort därefter och ledde till kommissionens beslut om delegering. Beslutet för Tjeckien och Slovakien antogs i april, för Polen och Rumänien i juli och slutligen för Ungern i november.

Den delegeringsprocess för Sapard-organet och den nationella fonden som inleddes under 2001 slutfördes således i november 2002 i samtliga tio kandidatländer.

När det gäller de länder som redan hade fått sitt delegeringsbeslut under 2001 och i början av 2002 startades planeringen för genomförandet av de återstående åtgärderna inom programmet för landsbygdsutveckling som ännu inte hade ackrediterats.

Revision efter delegeringsbeslutet (uppföljning)

Revisorerna genomförde granskningar efter delegeringsbeslutet i fyra länder (Bulgarien, Litauen, Polen och Rumänien) för att kontrollera att hänsyn hade tagits till tidigare rekommendationer om systemförbättringar.

Vid dessa granskningar konstaterades att personalförändringarna i Sapard-organet i Rumänien och i de regionala kontoren i Polen innebar en ny riskfaktor för systemet som krävde närmare övervakning.

Beslut om godkännande av räkenskaperna

Bulgarien och Estland var de två enda kandidatländer som lämnade in en utgiftsdeklaration för 2001. I enlighet med artikel 11 i avsnitt A i det fleråriga finansieringsprogrammet gjorde kommissionen under 2002 två granskningar på plats vilka resulterade i att räkenskaperna för 2001 godkändes¹.

Förenlighetsbeslut

Enligt artikel 12 i avsnitt A i det fleråriga finansieringsavtalet skall kommissionen besluta att undanta sådana utgifter från gemenskapsfinansiering som inte är förenliga med bestämmelserna i det fleråriga finansieringsavtalet. I slutet av 2001 hade endast två länder (Bulgarien och Estland) lämnat in utgiftsdeklarationer. I slutet av 2002 hade antalet länder som lämnat in utgiftsdeklarationer ökat till fem (Bulgarien, Estland, Litauen, Lettland och Slovenien).

Delegering av återstående åtgärder (andra vågen)

Besluten om delegering av förvaltningen av stöd fattades från fall till fall. Systemen för Sapard-organet och den nationella fonden genomfördes (första vågen) för att som allmän regel förvalta de flesta viktiga åtgärder i varje program, men inte alla. Detta gjordes för att undvika att mindre snabbt förberedda åtgärder skulle fördröja hela processen. Tillvägagångssättet innebar också att alla parter kunde skaffa sig erfarenheter under den första vågen av delegeringsbeslut som de kunde ha nytta av under sitt arbete med andra åtgärder som omfattades av senare delegeringsbeslut.

Under tredje kvartalet 2002 fullföljde Tjeckien den nationella ackrediteringen av åtgärd 2.3 "miljövänligt jordbruk" och begärde att åtgärden skulle delegeras. Revisionen genomfördes före årets slut².

Kommissionen bad alla nationella utanordnare att före utgången av 2002 lägga fram en tidsplan som visade deras intentioner när det gäller nationell ackreditering av återstående åtgärder och efterföljande ansökningar om delegering. Med hänsyn till att åtta av de tio

¹ K/2002/3612 av den 2.10.2002, något senare än tidsfristen enligt det fleråriga finansieringsavtalet.

² Kommissionens beslut antogs den 19 februari 2003.

kandidatländerna kommer att ansluta sig i maj 2004 föreslog kommissionen dessutom dessa länders nationella utanordnare att om möjligt genomföra alla återstående åtgärder i ett svep³.

3. SAPARD – HUR DET FUNGERAR

3.1 Ändringar i de rättsliga ramarna

Ändringar av rådets förordning (EG) nr 1268/1999 och kommissionens genomförandeförordningar (EG) nr 2759/1999 och (EG) nr 2222/2000.

Den rättsliga grunden för Sapard är rådets förordning (EG) nr 1268/1999 (grundförordningen för Sapard). Därtill kommer kommissionens tillämpningsförfordningar (EG) nr 2759/1999 och (EG) nr 2222/2000. Eftersom gemenskapslagstiftningen inte är direkt bindande i kandidatländerna har innehållet i dessa instrument tagits över i ett särskilt avtal, det fleråriga finansieringsavtalet (FFA), som slutits med vart och ett av dessa länder⁴.

Ändring av förordning (EG) nr 1268/1999 (rådets förordning (EG) nr 696/2003)

I mitten av augusti 2002 förorsakade stora översvämningar allvarliga skador i bland annat Tjeckien och Slovakien⁵.

Kort därefter, den 28 augusti, beslutade kommissionen att gemenskapen måste kunna bemöta extrema naturkatastrofer, bl.a. genom Sapard-instrumentet⁶. Med hänsyn till det akuta läget lades förslaget redan fram den 18 september.

I förslaget togs hänsyn till att sådana händelser innebär en tung ekonomisk börda för både den offentliga och den privata sektorn. Kommissionen ansåg att gemenskapen vid större katastrofer bör visa sig solidarisk med befolkningen i de berörda regionerna. En av de åtgärder som föreslogs av kommissionen var inrättandet av Europeiska unionens solidaritetsfond som skulle ge bistånd i form av bidrag. Den andra åtgärden var att ändra grundförordningen för Sapard. De ändringar som föreslogs var att höja gränsen för det offentliga stödet från 50 % till 75 % och taket för de totala stödberättigande offentliga utgifterna från 75 % till 85 %.

Förslaget grundades på artikel 308 i fördraget och krävde därför ett yttrande från Europaparlamentet. Dessutom inhämtades Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande. Förslaget låg fortfarande hos rådet vid ikraftträdandet av Nicefördraget i vilket en särskild rättslig grund föreskrevs, nämligen artikel 181a i EG-fördraget (ändrad genom Nicefördraget). Förslagets rättsliga grund måste således ändras. Förslaget till solidaritetsfond antogs redan av rådet den 11 november 2002⁷, trots att det hade lagts fram senare än förslaget om ändring av Sapardförordningen.

³ I början av 2003 hade de nationella utanordnarna för sju kandidatländer (Bulgarien, Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Rumänien och Slovakien) meddelat sina intentioner. När det gäller Bulgarien (7 åtgärder) och Tjeckien (en återstående åtgärd) har de nationella utanordnarna beviljat nationell ackreditering.

⁴ För ytterligare upplysningar hänvisas till avsnitt 3.8 i Sapard-årsrapporten 2000.

⁵ För detaljer hänvisas till punkt 5.2 Översvämningar.

⁶ Det andra initiativet var förslaget om inrättandet av Europeiska solidaritetsfonden (vilket godkändes genom rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 (EGT L 311, 14.11.2002, s. 3).

⁷ Rådets förordning (EG) nr 2012/2002 (EGT L 311, 14.11.2002, s. 3).

Behandlingen av förslaget om Sapardförordningen fortskred dock långsamt och kunde inte antas under 2002 (Europaparlamentet avgav sitt yttrande den 11 mars 2003). Ändringen i grundförordningen antogs den 14 april 2003⁸. Innehållet är identiskt med vad som föreslogs sju månader tidigare.

Ändring av förordning (EG) nr 2759/1999 (kommissionens förordning (EG) nr 2251/2002 av den 17 december 2002)

Två särskilda inslag i denna förordning måste ändras. Det ena gäller räckvidden för stödåtgärden för yrkesutbildning, den andra åtgärden för skogsproduktion. Behovet av den första ändringen framkom i samband med den praktiska användningen av instrumentet. Behovet av den andra ändringen trädde fram vid initiativet om extrema katastrofer (se "Ändring av förordning (EG) 1268/1999" längre fram i detta avsnitt).

Åtgärden för stöd till yrkesutbildning var enligt den ursprungliga versionen av förordning (EG) nr 2759/1999 begränsad till jordbrukare och andra som ägnar sig åt jordbruk. Begränsningen motiverades i princip av att den motsvarade den lagstiftning för landsbygdsutveckling som gällde i gemenskapen. Genom den ändring som infördes genom förordning (EG) nr 2251/2002 utvidgades stödåtgärdens personkrets till alla personer som omfattas av Sapard-åtgärder. Ändringen motiverades av att inom gemenskapen kunde denna bredare personkrets få stöd till yrkesutbildning av ett annat instrument, Europeiska sociala fonden. För mottagarländerna inom Sapard fanns det dock inget gemenskapsinstrument som hade samma roll som denna fond. Den ändring som infördes genom förordning (EG) nr 2251/2002 innebar i huvudsak att möjligheterna att få stöd till yrkesutbildning inom Sapard anpassades till de utbildningsmöjligheter för landsbygdsutveckling som i praktiken erbjuds inom gemenskapen, inklusive av Europeiska socialfonden.

När det gäller stödåtgärden för skogsproduktion tillät den ursprungliga versionen av förordning (EG) nr 2759/1999 inte att stöd beviljades för att återställa möjligheterna till skogsproduktion efter en naturkatastrof eller för att göra investeringar för att kontrollera skogsbränder. Med hänsyn till de översvämningar som i augusti 2002 orsakade omfattande skada i olika kandidatländer, bl.a. på skogen, infördes genom förordning (EG) nr 2251/2002 möjligheten att bevilja stöd för att återställa skog som skadats av extrema naturkatastrofer. Samtidigt avskaffades den tidigare begränsning som omöjliggjorde stöd för investeringar för att förebygga skogsbränder.

Ändring av förordning (EG) nr 2222/2000 (kommissionens förordning (EG) nr 188/2003 av den 31 januari 2003)

Huvudsyftet med de ändringar som infördes genom förordning (EG) nr 188/2003 (den största delen av arbetet i detta sammanhang gjordes under 2002), var att lösa två problem. Det ena var nödvändigheten att genom Sapard-instrumentet snabbt och effektivt kunna reagera på extrema naturkatastrofer, som de allvarliga översvämningarna i mitten av augusti 2002. Det andra var nödvändigheten att kunna reagera i rätt tid på risken för ett omfattande återtagande av outnyttjade anslag redan i slutet av 2003.

När det gäller större naturkatastrofer infördes i den nya texten ett undantag på den allmänna regeln att stöd endast utbetalas efter det att utgiften har gjorts, i syfte att möjliggöra

⁸ Rådets förordning (EG) nr 696/2003 (EGT L 99, 17.4.2003, s. 24).

utbetalning av förskott till stödmottagare som drabbats. Denna bestämmelse kunde dock tillämpas först när ovan angivna ändring av Sapard-förordningen hade antagits.

När det gäller det andra problemet, blev risken för ett omfattande återtagande av anslag uppenbar ganska tidigt under 2000, då det blev klart att flera länder som stod för en betydande del av de totala anslagen för Sapard inte skulle säkra beslutet för delegering av förvaltningen förrän tidigast i mitten av året. Vid den tidpunkten hade sju av de tio mottagarländerna börjat utnyttja dessa anslag, medan de tre övriga, däribland de största två, som svarade för drygt två tredjedelar av de totala Sapard-anslagen, inte kunde utnyttja dessa anslag eftersom de inte hade kunnat säkerställa kommissionens beslut om överlåtande av förvaltningen av stöd. Så länge de berörda länderna inte hade påvisat sin förmåga att uppfylla villkoren för ett sådant beslut fick instrumentet inte användas, inga stödberättigande utgifter för projekt verkställas och följaktligen inget av anslagen till de berörda länderna omfattas av utbetalningsorder. Detta är helt i linje med principerna om sund förvaltning. En viktig konsekvens för budgetgenomförandet är dock att när det berörda beslutet fattas kan stödberättigande utgifter som gjorts före detta datum inte omfattas av budgetgenomförandet, till skillnad från vad som gäller för liknande utgifter i medlemsstaterna.

För att motivera de nya tidsfrister för återtagande av anslag som fastställs i förordning (EG) nr 188/2003 måste dock enligt kommissionen hänsyn tas till den ovan beskrivna situationen. Med hänsyn till den tid det tog för att nå fram till beslutet om delegering av förvaltningen konstaterades att Sapard-programmen inte kunde påbörjas i de länder som stod för merparten av det finansiella stödet förrän under 2002. Anslagen togs dock med i budgeten redan 2000. Erfarenheterna från länder som hade börjat programmet tidigare visade att det inte var realistiskt att räkna med att länder som hade fått beslutet om delegering av förvaltningen under 2002 skulle kunna utnyttja huvudparten av anslagen före utgången av den tidsfrist som gällde före antagandet av förordning (EG) nr 188/2003, nämligen slutet av 2003. För att dessa länder inte skulle missgynnas jämfört med de länder som snabbare hade lyckats erhålla beslutet om delegering återställdes likabehandlingen genom förordning (EG) nr 188/2003, där tidsfristen för användningen av de årliga anslagen 2000–2002 förlängdes med två år. Åren därefter kommer tidsfristen gradvis att ändras för att slutligen motsvara de bestämmelser som gäller för strukturfonderna. I förordningen fastställs att kommissionen skall återta varje del av ett åtagande som inte har reglerats genom förskottsbetalning eller för vilket den inte har mottagit en godtagbar betalningsansökan senast följande datum:

- a) För anslag motsvarande den årliga tilldelningen för 2000: 31 december 2004.
- b) För anslag motsvarande den årliga tilldelningen för 2001: 31 december 2005.
- c) För anslag motsvarande den årliga tilldelningen för 2002 och 2003: 31 december 2006.
- d) För anslag som motsvarar den årliga tilldelningen för åren efter 2003: 31 december det andra året efter det år då det finansiella åtagandet ingicks.

Förslaget röstades igenom i den behöriga kommittén (Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket – EUGFJ) den 17 december 2002, vilket beredde vägen för kommissionens antagande. Eftersom det gällde en viktig och känslig fråga (att undvika ett eventuellt återtagande av flera hundra miljoner euro i anslag i slutet av 2003) lades förslaget på begäran av flera medlemsstater dock även fram för STAR-kommittén den 29 januari 2003 innan det antogs av kommissionen. Av samma skäl bestämde sig kommissionen för att diskutera förslaget med ordföranden för budgetkontrollutskottet innan det antogs.

Förordning (EG) nr 188/2003 har ett flertal mera tekniska och procedurella inslag, däribland en bestämmelse om större flexibilitet när det gäller tidsplanen för utgiftsdeklarationer.

Förordning (EG) nr 188/2003 innehåller också en bestämmelse som i vissa fall gör det möjligt att överlåta ansvaret för projekturen till ett utsett organ i stället för att låta det helt falla inom Sapard-organets behörighetsområde. Genom denna nya bestämmelse är det till exempel möjligt att låta en utsedd icke-statlig organisation besluta om projektvalet. Denna ändring tillmötesgår till en del Europaparlamentets önskemål att ge företrädare för civilsamhället en mer framträdande roll. Vid utgången av 2002 var det dock svårt att se huruvida något kandidatland hade utnyttjat denna möjlighet att upplåta beslutsansvaret till en icke-statlig organisation.

Det ettåriga finansieringsavtalet för 2002

Avtalet bestod av följande sex beståndsdelar:

- i) *Att fastställa och göra gemenskapens bidrag tillgängliga för finansiering av de åtgärder som planeras för 2002*

Gemenskapens finansiella bidrag till Sapard-programmen för 2002 omfattar åtagandebemyndiganden under budgetpost B7-010 på 545 miljoner euro och en överföring på 9,5 miljoner euro, som godkändes av budgetmyndigheten den 30 september 2002, från budgetpost B7-010A (administrativ förvaltning) av belopp som inte använts av kommissionen. De slutliga anslag, inklusive ovan nämnda överföring, som kandidatländerna kunde disponera, uppgick till 554 500 000 euro. Dessa anslag tilldelades kandidatländerna i enlighet med kommissionens beslut 1999/595/EG av den 20 juli 1999 om vägledande fördelning av det årliga gemenskapsstödet till jordbruk och landsbygds utveckling. I nedanstående tabell redovisas beloppen för varje land:

ETTÅRIGA FINANSIERINGSAVTAL FÖR 2002 – FÖRDELNING PER LAND

Land	Belopp i euro
Bulgarien	55 582 227
Tjeckien	23 526 795
Estland	12 942 243
Ungern	40 578 737
Lettland	23 297 531
Litauen	31 808 039
Polen	179 874 468
Rumänien	160 630 119
Slovakien	19 502 405
Slovenien	6 757 436
TOTALT	554 500 000

- ii) *En bestämmelse som säkerställer att slutmottagare utan avbrott skall kunna sluta avtal om stöd inom ramen för Sapard och efter anslutningen inom ramen för systemet för stöd till landsbygdsutveckling*

Giltighetstiden för det åtagande som gjorts gentemot mottagarlandet i det ettåriga finansieringsavtalet för 2002 löper ut vid slutet av 2004 (men kommer att förlängas till slutet av 2005 i finansieringsavtalet för 2003), dvs. en bra bit efter anslutningstidpunkten. Det var nödvändigt att i det ettåriga finansieringsavtalet för 2002 fastställa hur länge Sapard-organet kunde ingå avtal med stödmottagare, eftersom det rör sig om ett föranslutningsinstrument och det måste undvikas att den berörda parten kan välja mellan två stödinstrument för ett och

samma projekt. Det var också viktigt att se till att anslutningen inte medförde ett avbrott i möjligheten att få stöd. Detta säkerställdes genom att man fastställde att Sapard-organet inte fick sluta något avtal med en stödmottagare som innebar medfinansiering från gemenskapen efter det att det berörda landet som medlemsstat i Europeiska unionen hade ingått avtal om någon form av stöd för landsbygdsutveckling.

iii) Effektivisering av uppgiften att välja ut projekt – icke-statliga organisationers roll

Denna ändring möjliggjorde större flexibilitet vid projekturvalet för vissa åtgärder, nämligen i de fall då det i programmet bara finns en utsedd stödmottagare (eller när det gäller miljöåtgärden inom jordbruket flera sådana organ). Syftet med dessa ändringar var att ge icke-statliga organisationer en viktigare roll i Sapard-processen⁹. Trots att de flesta länder vid det möte med kandidatländernas ministrar som hölls under Europaparlamentets överinseende i februari 2001 stödde tanken att stärka de icke-statliga organisationernas roll begärde endast fyra av dem (Slovenien, Bulgarien, Estland och Ungern) att denna möjlighet skulle tas med i finansieringsavtalet för 2002. Som redan angivits ovan var det vid utgången av 2002 oklart huruvida något av kandidatländerna hade utnyttjat detta alternativ.

iv) Tillhandahållande av stöd inom ramen för Sapard för leveranser från Cypern, Malta och Turkiet

Genom ett beslut från rådet som togs i slutet av 2001 utvidgades stödberättigandet inom ramen för Sapard till varor, tjänster och leveranser från Cypern, Malta och Turkiet¹⁰. Denna utveckling infördes följaktligen i det fleråriga finansieringsavtalet genom det ettåriga finansieringsavtalet för 2002.

v) Förberedande åtgärder inför en eventuell ändring av grundförordningen för Sapard

För det fall att rådet skulle anta grundförordningen för Sapard genom införandet av särskilda bestämmelser i samband med större naturkatastrofer (se avsnittet "Ändringar i de rättsliga ramarna – Ändring av rådets förordning (EG) nr 1268/1999") infördes motsvarande ändringar i det fleråriga finansieringsavtalet genom det ettåriga finansieringsavtalet för 2002¹¹. Dessa ändringar syftar till att öka stödnivån och medfinansieringsgraden, utan att fördenskull föregripa rådets inställning till förslaget. Denna åtgärd vidtogs för att undvika att vid ett snabbt fullföljande av lagstiftningsprocessen förseningar skulle uppstå på grund av att det fleråriga finansieringsavtalet inte redan innehöll motsvarande relevanta bestämmelser.

vi) Tekniska ändringar

Ett antal viktiga tekniska ändringar infördes genom det ettåriga finansieringsavtalet för 2002.

Andra särskilda initiativ från kommissionen för att underlätta genomförandet av Sapard

Kommissionen bidrog på många sätt till att underlätta genomförandet av Sapard, bl.a. genom att hjälpa med att förbereda mötena inom övervakningskommittéerna, delta i kommitténs arbete som rådgivare och följa upp alla initiativ som vidtagits i detta sammanhang med krav på insatser från kommissionen. Uppföljningsarbetet gällde i många fall programändringar. I

⁹ Se även punkten om "Ändring av förordning (EG) nr 2222/2000".

¹⁰ Rådets förordning (EG) nr 2500/2001 (EGT L 342, 27.12.2001, p. 1).

¹¹ När det gäller Tjeckien gjordes ändringen i det ettåriga finansieringsavtalet för 2001.

bilaga B ges en översikt över alla programändringar som beslutats av kommissionen sedan Sapard startades.

I ett brev från juni 2002 uppmanade kommissionen mottagarländerna att lägga fram förslag som kunde underlätta genomförandet av Sapard-programmet. Hittills har reaktionerna från tre länder varit ganska blygsamma. Alla programändringar som godkänts av övervakningskommittén har dock bifallits av kommissionen, med undantag av strykningen av åtgärden för miljövänligt jordbruk som röstades igenom enhälligt av övervakningskommittén för Polen.

Kommissionen svarade på en rad begäran från parter som var intresserade i en eller annan aspekt av Sapard både inom mottagarländerna och på annat håll. Denna verksamhet är visserligen viktig, åtminstone för de som framställer dessa begäran, men har nästan blivit rutinartad och behöver således bara nämnas i förbigående i denna rapport. Det vidtogs dock flera andra initiativ som är värda att närmare gå in på, däribland följande:

Känsliga sektorer

Vid förhandlingarna om och godkännandet av programmen erkände kommissionen att det också fanns ett behov av föranslutningsstöd inom ramen för Sapard i vissa känsliga sektorer, där man inom Europeiska unionen endast kan få ett begränsat stöd eller inget stöd alls. Det rör sig bl.a. om sektorerna för kött, mjölk, ägg, socker, vin, stärkelse, malning och mältning. Att dessa sektorer ändå skulle få stöd inom ramen för Sapard motiverades av att man inte ville på lägga hinder i vägen för det primära syftet med detta instrument, nämligen att förbereda kandidatländernas strukturer på en anslutning.

I samband med de olika programmen enades man dock om att skapa ett mer specifikt och detaljerat övervakningssystem för att följa utvecklingen i dessa känsliga sektorer. Tack vare denna övervakning skulle lämpliga åtgärder kunna vidtas i god tid i de fall där Sapard-stöd riskerade att leda till en betydande ökning av produktionskapaciteten i känsliga sektorer.

I juni 2002 utfärdade kommissionen riktlinjer om detta till samtliga mottagarländer, bl.a. genom att ange vilka särskilda sektorer det rörde sig om och vilka indikatorer som skulle användas. I enlighet med normal praxis inom Sapard utfärdades dessa riktlinjer efter det att förslaget hade diskuterats med alla berörda länder.

Infrastruktur som genererar avsevärda nettointäkter

För att de gränser för offentligt stöd som fastställts i grundförordningen för Sapard skall respekteras utfärdade kommissionen redan under 2001 rekommendationer till alla mottagarländer om hur man avgör att ett projekt måste anses generera avsevärda nettointäkter. Rekommendationen var viktig, eftersom när det handlar om ett infrastrukturprojekt som genererar sådana intäkter får stödet inte uppgå till 100 % av de stödberättigande kostnaderna utan det måste begränsas till 50 %.

Rekommendationen grundades på begreppet "avsevärda nettointäkter" såsom det används i artikel 29.4 a i förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna. I rekommendationen föreslogs ett tillvägagångssätt för Sapard som liknade det för strukturfonderna. Kommissionen medgav dock uttryckligen att man bar beredd att acceptera flera tolkningar av begreppet "avsevärda intäkter" och erkände att olika tolkningar kunde vara nödvändiga när detta var berättigat till exempel med hänsyn till de grundläggande förutsättningarna i olika länder eller den aktuella typen av projekt.

Mot bakgrund av detta utfärdade kommissionen omarbetade riktlinjer i december 2002. Dessa riktlinjer hade föregåtts av diskussioner med ett mottagarland som förutsåg att 2001 års

rekommendationer i vissa fall kunde leda till problem. De nya riktlinjer som utfärdades till samtliga länder gick i huvudsak ut på att vissa relativt små privata infrastrukturprojekt inte skulle anses generera avsevärda nettointäkter och således kunde få stöd på högst 75 % av de totala stödberättigande kostnaderna.

Övervakning av åtaganden

Under förhösten 2002, strax efter det att praktiskt taget samtliga länder hade fått beslutet om delegering av förvaltningen och Sapard således kunde genomföras i bred skala, skiftade prioriteringen från förberedelsearbete till operativt arbete.

Denna utveckling återspeglades i allt högre grad i de olika övervakningskommittéernas arbete. De flesta började lägga allt mer vikt vid att undersöka hur deras respektive program utvecklade sig mot bakgrund av det fleråriga finansieringsavtalet. Därvid utgick man för det mesta från uppgifter som lämnades av respektive Sapard-organ, men även av andra parter, som bl.a. icke-statliga organisationer.

I takt med att fler uppgifter blev tillgängliga kunde dessa kommittéer se utvecklingen i kommissionens kvartalsrapporter som grundas på utgiftsdeklarationer. Dessa rapporter kan naturligtvis inte ge en dagsaktuell bild av hur instrumentet genomförs. Utgiftsdeklarationer är resultatet av en händelse som inträffat i ett tidigare led, nämligen att potentiella stödmottagare har blivit faktiska mottagare i och med att Sapard-organet har slutit ett avtal med dem för deras projekt. Även om inte alla avtal resulterar i att motsvarande belopp kommer att tas upp i utgiftsdeklarationen ger avtalens omfattning och värde ändå ett värdefullt riktmärke. Detta var åtminstone tanken bakom det förslag som kommissionen skickade till alla mottagarländer i ett brev i oktober 2002. Förslaget gick ut på att starta ett informationsutbyte som i huvudsak byggde på Sapard-organens åtaganden gentemot slutmottagare. De länder som var intresserade uppmanades att lämna in uppgifterna i ett standardformat, som kommissionen skulle sammanställa i tabeller och diagram som i möjligaste mån skulle vara jämförbara. För att förslaget inte skulle betraktas som ännu ett byråkratiskt påfund betonades att systemet skulle vara helt frivilligt och hade utformats så att det var enkelt att använda och att uppgifterna kunde lämnas på ett enkelt sätt.

Förslaget accepterades faktiskt av alla länder i oförändrat skick. Den första rapporten omfattade tiden från början till slutet av 2002 (och skickades till alla mottagarländer den 31 januari 2003). En kopia av rapporten bifogas i bilaga D tillsammans med färskare uppgifter.

Programenligt utnyttjande av budgetanslagen för Sapard

Sedan Sapard började genomföras har kommissionen hjälpt till med rådgivning om instrumentets ekonomiska förvaltning särskilt när det gäller åtgärder som kan bidra till att anslagen utnyttjas fullt ut i enlighet med programmets mål. En första sådan diskussion med samtliga mottagarländer hölls under seminariet i Tartu (Estland) i juli 2001. En ny diskussion hölls vid seminariet i Bryssel i juni 2002. Därvid upprepades att mottagarlandets grad av absorption av gemenskapsstöd var en av indikatorerna för genomförandet av Sapard. Man diskuterade återigen olika möjliga anledningar till det låga utnyttjandet av anslagen och kommissionen lade fram ett antal förslag för att komma till rätta med det. Ett av förslagen var att inte sätta några gränser för åtaganden gentemot slutmottagare i de ettåriga finansieringsavtalen och att kartlägga och bemöta problemen genom lämpliga övervaknings- och förvaltningsåtgärder.

Denna särskilda rekommendation underströks ytterligare i ett brev som kommissionen skickade till samtliga mottagarländer i oktober 2002. I rekommendationen uppmanades

länderna också att driva på sina åtaganden gentemot slutmottagare samtidigt som risken för återtagande av utnyttjade anslag togs upp. När det gäller den sista punkten påpekades att även om tidsgränsen för återtaganden skulle senareläggas (vilket också skedde i praktiken, se i detta avsnitt "Andring av förordning (EG) nr 2222/2000 (Kommissionens förordning (EG) nr 188/2003 av den 31 januari 2003)" borde man ändå vara noga med att hantera Sapard-instrumentet på ett sådant sätt att risken att gå miste om anslag minimerades.

En annan aspekt i samband med att budgetanslagen för Sapard skall utnyttjas i rätt tid, men som inte är begränsad till detta, är kommissionens beredvillighet att avskaffa alla bestämmelser som betraktas som komplicerade. Att frågan är viktig underströks i Europaparlamentets resolution om ansvarsfrihet för budgetåret 2000, i vilken Sapard-bestämmelsernas komplexitet togs upp. För att angripa frågan på ett praktiskt sätt skickade kommissionen i ett brev från juni 2002 en stående uppmaning till mottagarländerna att komma in med förslag för att förenkla bestämmelserna. Reaktionen från mottagarländerna har hittills varit påfallande blygsam.

3.2 Genomförande under 2002 – Finansierings- och budgetfrågor

i) Tillgängliga anslag och budgetgenomförande under 2002

Åtaganden (i miljoner euro)

	Antagen budget	Ändringar*	Totalt tillgängliga anslag	Genomförande	Förfallna anslag
B7-010	545,0	9,5	554,5	554,50	0
B7-010A	10,0	-9,5	0,5	0,06	0,44
Totalt Sapard	555,0	0	555,0	554,56	0,44

* 9 500 000 euro överfördes från B7-010A till B7-010.

Betalningar (i miljoner euro)

	Budget	Ändringar	Totalt tillgängliga anslag	Genomförande	Förfallna anslag
B7-010	360,0	0	360,0	123,76	236,24
B7-010A	10,0	0	10,0	0,11	9,89
Totalt Sapard	370,0	0	370,0	123,87	246,13

Åtaganden

Sapard-anslagen omfattas av budgetrubrik 7. De klassificeras som icke obligatoriska utgifter och omfattar differentierade anslag. Kapitel B7-01 (föranslutningsinstrumentet Sapard) omfattar artiklarna B7-010A (jordbruk – kostnader för administration och ledning) och B7-010 (jordbruk). Den första är avsedd att finansiera särskilda åtgärder som genomförs på kommissionens initiativ, medan den andra utgörs av gemenskapens bidrag till de Sapard-program som genomförs i kandidatländerna..

Sapard-budgetanslag för åtaganden i 2002 års budget fastställdes till 555 miljoner euro varav 545 miljoner euro för programposten B7-010 och 10 miljoner euro för stödposten B7-010A.

Den 30 september 2002 godkände budgetmyndigheten en överföring på 9,5 miljoner euro i anslag som inte använts av kommissionen från stödpost B7-010A till programpost B7-010 för

att stärka finansieringen av programmen. Detta innebar att de totala tillgängliga anslagen för kandidatländerna till slut uppgick till 554,5 miljoner euro (detta belopp omfattas av de årliga finansieringsavtalen för 2002). Ett belopp om 438 879 euro i tillgängliga anslag användes inte under 2002 och förföll.

Betalningar

Anslagen för utbetalningar var 360,0 miljoner euro för budgetpost B7-010 och 10 miljoner euro för budgetpost B7-010A.

Inga anslag överfördes från 2001. Ett belopp om 246,13 miljoner euro i betalningsbemyndiganden användes inte under 2002 och förföll.

ii) Medelsanvändning

Genomförande av stödposten B7-010A

Ett belopp om 61 121 euro i åtagandebemyndiganden användes av kommissionen i enlighet med artikel 7.4 i förordning (EG) nr 1268/1999 för att täcka kostnaderna för ett seminarium i Bryssel om "aspekter av programförvaltning".

Kommissionen föreslog att resterande anslag under stödposten B7-010A (9,5 miljoner euro) skulle överföras till programposten B7-010. Denna överföring godkändes av budgetmyndigheten och gjorde det möjligt att inkludera beloppet ifråga i de ettåriga finansieringsavtalen för år 2002, och att på så vis (med användning av samma fördelningsnyckel som för det totala beloppet) förstärka den finansiering från gemenskapen som är disponibel för vart och ett av programmen för jordbruk och landsbygdens utveckling. Som redan nämntes förföll ett belopp om 438 879 euro i tillgängliga anslag som inte använts.

Ett belopp om 111 937 euro i betalningsbemyndiganden användes för att betala åtaganden som gjordes i samband med ett seminarium i Bryssel den 12 och 13 november 2001 om pilotprojekt som rörde EU:s politik för miljöåtgärder inom jordbruket samt ett annat seminarium i Bryssel den 17 och 18 juni 2002 om aspekter av programförvaltning¹². Ett belopp om 9 888 063 i tillgängliga anslag användes inte och förföll.

iii) Genomförande av programposten B7-010

a) Åtagandebemyndiganden

Åtagandet av hela budgetanslaget för genomförandet av Sapard-programmen under 2002 (554,5 miljoner euro) skedde på samma sätt som för åren 2000 och 2001. Ett övergripande åtagande gjordes sedan kommissionen den 22 oktober 2001 hade antagit förslaget till det ettåriga finansieringsavtalet och bemyndigat en ledamot av kommissionen att underteckna det med vart och ett av kandidatländerna.

Bestämmelsen om övergripande åtaganden i artikel 36.2 i budgetförordningen gör det möjligt för kommissionen att göra ett åtagande för totalsumman av tillgängliga medel för ett givet år och föra upp de individuella åtagandena för respektive land före utgången av nästa år. Detta gjorde att individuella åtaganden om sammanlagt 539,6 miljoner euro (motsvarande det

¹² De faktiska belopp som till slut betalades för dessa seminarier var 50 816 euro för seminariet om pilotåtgärder och 61 121 euro för seminariet om programförvaltning.

ettåriga finansieringsavtalet för 2001) kunde göras i början av 2002 för vart och ett av kandidatländerna. Det övergripande åtagandet för det ettåriga finansieringsavtalet för 2002 gjordes den 18 oktober 2002 och följdes av undertecknandet under första halvåret 2003 av det ettåriga finansieringsavtalet för 2002 för Bulgarien, Lettland, Litauen, Slovenien, Polen, Rumänien, Tjeckien och Ungern¹³.

b) Betalningsbemyndiganden

I punkterna 5 och 6 i artikel 7 i avsnitt A i det fleråriga finansieringsavtalet om betalningar från kommissionen till Sapards eurokonto görs åtskillnad mellan förskottsbetalningar och löpande utbetalningar. De förra görs efter antagandet av ett program, under förutsättning att kommissionens beslut om delegering av förvaltning har antagits och efter ingåendet av det fleråriga finansieringsavtalet och det första ettåriga finansieringsavtalet. Löpande utbetalningar däremot skall ersätta faktiska kostnader som gjorts inom ramen för programmet på grundval av den nationella utanordnarens verifikationer. Eftersom denna utgift bara är möjlig efter att den finansiella förvaltningen har delegerats till de ansvariga organen kan utbetalningen ske först efter det att delegeringsbeslutet fattats.

c) Förskottsbetalning

I artikel 7.5 i avsnitt A i det fleråriga finansieringsavtalet återfinns bestämmelserna om förskottsbetalning som föreskriver att beloppet inte får överstiga 49 procent av det första årliga åtagandet under Sapard för varje land. Det skall också kunna betalas ut i delbelopp. Enligt det fleråriga finansieringsavtalet skall den nationella utanordnaren använda detta belopp under programmets hela livstid enbart till att betala gemenskapens bidrag till utgifter i enlighet med detta avtal.

För att fastställa det faktiska beloppet för denna första utbetalning tar kommissionen hänsyn till det faktiska behovet av kontanter för att ersätta Sapard-organets stödberättigande kostnader, samt till att delegeringen av förvaltningen för det berörda landet är begränsad till vissa programåtgärder och att utgifter som gjorts före beslutet om delegering av förvaltningen inte är stödberättigande. I enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning beslutades att den första förskottsbetalningen skulle begränsas till halva det möjliga maximibeloppet. För att ta hänsyn till att bara några av åtgärderna i varje program omfattades av beslutet om delegering av förvaltning beslutade man för 2002 liksom för 2001 att enbart räkna fram "det möjliga maximibeloppet" för dessa åtgärder, men att ta hänsyn till den marginal för varje individuell åtgärd (10 procent av det totala anslaget 2000–2006) som föreskrivs i finansieringsöversikten för varje program.

Efter kommissionens beslut om delegering av förvaltningen av stöd gjordes följande förskottsbetalningar under 2002:

¹³ När det gäller Estland och Slovakien räknar man med att det ettåriga finansieringsavtalet om sammanlagt 32,4 miljoner euro kommer att undertecknas senare under 2003.

Kandidatland	Förskottsbet. (euro)
Tjeckien	5 497 951
Ungern	9 482 800
Polen	42 034 668
Rumänien	37 537 477
Slovakien	4 557 496
Totalt	99 110 392

Under 2002 gjordes en andra förskottsbetalning till Estland (3 024 458 euro), Slovenien (1 579 137 euro) och Tjeckien (5 497 951 euro), varigenom totalbeloppet för varje land uppgick till 49 procent av det första årliga åtagandet under Sapard. De förskottsbetalningar som gjordes under 2002 uppgick således sammanlagt till 109 211 938 euro. Att ytterligare förskottsbetalningar hade blivit nödvändiga berodde på att slutmottagarna hade lämnat in en mängd ansökningar om utbetalning, vilka ännu inte hade reglerats. När det gäller Tjeckien motiverades den andra förskottsbetalningen av att översvämningarna i augusti 2002 förväntades leda till det uppenbara behov som det hänvisas till i det fleråriga finansieringsavtalet för detta land, såsom ändrat genom finansieringsavtalet för 2001. Det bör påpekas att budgetgenomförandet skulle ha varit 100 miljoner euro högre om man inte hade haft policyn att begränsa förskottsbetalningarna till hälften av det maximala åtagandet, utom vid ett uppenbart behov.

d) Betalningar grundade på faktiska utgifter

Betalningar för faktiska utgifter gjordes på grundval av deklARATIONER och ansökningar om utbetalning som lämnats in av Bulgarien, Estland, Estonia, Litauen, Lettland och Slovenien.

Kandidatland	Utbetalningar för faktiska utgifter (euro)
Bulgarien	4 925 884
Estland	3 529 508
Litauen	3 200 180
Lettland	2 797 570
Slovenien	94 196
Totalt	14 547 338

e) Outnyttjade anslag 2002

Ett belopp om 236 240 723 euro i tillgängliga betalningsbemyndiganden utnyttjades inte och förföll.

En viktig anledning till detta var att Polen och Rumänien, som fick sitt beslut om delegering godkänt i juli respektive augusti 2002, inte ansökte om återbetalning av upplupna utgifter som kunde belasta 2002 års budget. Dessa två kandidatländer har en så stor andel i de totala anslagen (61,4 %) att deras resultat kraftigt påverkar det totala budgetgenomförandet.

En annan orsak var att förskottsbetalningarna för sex kandidatländer begränsats till hälften av 49 %-taket. Kommissionen övervägde att höja utbetalningarna till maximibeloppet, vilket i så fall hade resulterat i en kraftig stigning av budgetgenomförandet såsom påpekades i punkt i). Beslutet att inte höja utbetalningarna grundades på att det var viktigare med en sund

ekonomisk förvaltning än att uppnå en högre grad av budgetgenomförande. Det bör påpekas att kommissionens utbetalningar (inbegripet förestående utbetalningar för inkomna betalningsansökningar) i slutet av juni 2003 uppgick till 209,4 miljoner euro, vilket är en ökning med 55,2 miljoner euro jämfört med nivån i slutet av 2002. Totalbeloppet på 209,4 miljoner euro består av 147,1 miljoner euro i förskottsbetalningar och 62,3 miljoner i återbetalningar. Ökningen på 55,2 miljoner euro består av 7,4 miljoner euro i förskottsbetalningar och 47,8 miljoner euro i återbetalningar.

3.3 Revisionsrätten

Revisionsrätten fortsatte sin noggranna uppföljning av Sapard-programmet under 2002. Kommissionen inväntar dock fortfarande de iakttagelser som revisionsrätten åtog sig att göra i fråga om den rättsliga grunden (punkt 6.7 i revisionsrättens rapport av den 15 december 2001).

4. HALVTIDSUTVÄRDERING

I artikel 5.1 i grundförordningen för Sapard föreskrivs att för att utvärdera hur väl stödet till åtgärder som omfattas av Sapard-programmen fungerar, skall dessa program bedömas bl.a. i halvtid.

I förordningen om tillämpningsföreskrifter för Sapard-förordningen (Kommissionens förordning (EG) nr 2759/1999) föreskrivs att bedömningar och utvärderingar skall genomföras med hänsyn till de utvärderingsförfaranden som anges i avdelning IV kapitel III i förordning (EG) nr 1260/1999 (strukturfonnsförordningen) samt avsnitt 5 i förordning (EG) nr 1750/1999 (förordning om tillämpningsföreskrifter för förordningen om stöd till landsbygdsutveckling som upphört att gälla och ersatts av förordning (EG) nr 445/2002).

Dessa krav har återspeglats i artiklarna 9, 10 och 11 i avsnitt B i det fleråriga finansieringsavtalet med varje kandidatland.

Efter seminarierna om utvärdering av Sapard-programmet som hölls den 14–18 maj 2001 (och redan redovisades i 2001 års rapport) diskuterades de närmare detaljerna för halvtidsutvärderingen den 17–18 juni 2002 i Bryssel under ett seminarium om olika aspekter av Sapard-programmens förvaltning och genomförande. Vid detta seminarium ägnades särskild uppmärksamhet åt organisations- och metoaspekter av halvtidsutvärderingen. Ett utkast till riktlinjer för halvtidsutvärdering av program för landsbygdsutveckling med stöd av Sapard presenterades och diskuterades med kandidatländerna. I augusti 2002 skickade kommissionen omarbetade riktlinjer till kandidatländerna för att inleda utvärderingsprocessen och ge vägledning till det. Dessa riktlinjer lades också fram för medlemsstaterna för information inom STAR-kommittén och är tillgängliga på webbplatsen "utvidgning" för generaldirektoratet för jordbruk (http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm).

Rent allmänt skall denna utvärdering ske enligt de fem vanliga stegen i utvärderingsprocessen, dvs. strukturering, datainsamling, analys, bedömning och rapportering. Huvudsyftet är att granska programmets första resultat och hur de överensstämmer med förhandsbedömningen, målens relevans och graden av måluppfyllelse. Man kommer också att undersöka användningen av finansiella medel och kvaliteten på rapportering och genomförande.

Mera konkret har halvtidsutvärderingen följande syften:

- Att bedöma huruvida Sapard-strategin fortfarande är lämplig med avseende på ändamålsenlighet och (intern och extern) förenlighet.
- Att utvärdera lämpligheten och effektiviteten av genomförandebestämmelserna (sättet att fördela ansvar, förvaltning och kontroll) och av övervakningssystemet (som informationskälla för utvärdering och förvaltningsredskap).
- Att utvärdera de första resultaten av Sapard-programmet med hänsyn till effektivitet och verkan.
- Att tillämpa vedertagna och programspecifika utvärderingsfrågor, -kriterier och -indikatorer.
- Att utvärdera de institutionella effekterna av Sapard som ett medel för att förbereda kandidatländerna på att genomföra gemenskapens regelverk.
- Att utforma rekommendationer om eventuella programjusteringar.

Under 2002 gjorde kandidatländerna framsteg i utvärderingsprocessen. I december 2002 hade samtliga kandidatländer utom Ungern offentliggjort förhandsmeddelanden (avtalsprognoser)¹⁴.

De arbetsseminarier om halvtidsutvärdering som sedan juni 2003 anordnas av kommissionen kommer att ge alla berörda organ tillfälle att diskutera utvärderingsplanen och vad de förväntar sig av utvärderingen och kommer samtidigt att bidra till att kommissionens riktlinjer för utvärdering införlivas i denna plan¹⁵.

5. SAPARD – "INLÄRNINGSPROCESSEN" – VIKTIGA INSLAG UNDER 2002

5.1 Övervakning av åtaganden

Från och med hösten 2002, dvs. strax efter det att besluten om delegering av förvaltningen hade fattats för praktiskt taget samtliga mottagarländer, kunde Sapard-instrumentet börja tillämpas i bred skala. Detta innebar för många parter att tonvikten flyttades från förberedelsearbete till operativt arbete.

Denna utveckling gjorde att arbetets karaktär ändrades för olika parter, särskilt Sapard-organen och övervakningskommittéerna, och fokuserades i allt högre grad på operativa aspekter. Kommissionen ansåg att parterna behövde stödjas i sitt arbete för att kunna göra framsteg på sitt programområde jämfört med andra mottagarländer, särskilt som den operativa verksamheten var något helt nytt för alla berörda.

Den enda källan med lätt jämförbara uppgifter som kommissionen till en början förfogade över var de kvartalsvisa *utgiftsdeklarationer* som föreskrivs i artikel 9 i avsnitt A i det fleråriga finansieringsavtalet. Informationen i dessa deklarationer är en central beståndsdel i instrumentet. Dessutom betraktas den ibland nästan som huvudindikatorn för hur väl instrumentet fungerar, som till exempel i förarbetena till Europaparlamentets resolution om ansvarsfrihet för genomförande av budgetåret 2001. Kommissionen ansåg dock att en mer relevant resultatindikator än den som grundas på utgiftsdeklarationer, inte minst under

¹⁴ I mars 2003 hade samtliga länder, utom Estland, Slovenien och Ungern som tillämpar ett förenklat förfarande, offentliggjort sina upphandlingsmeddelanden i Europeiska gemenskapens officiella tidning. I slutet av juni 2003 hade nästan alla länder påbörjat halvtidsutvärderingen av sina Sapard-program.

¹⁵ Det första arbetsseminariet gällde Tjeckien och hölls den 28 maj 2003.

Sapards inledningsfas, kunde vara mer användbar, åtminstone för organ som deltar på nära i instrumentets genomförande.

Därför föreslog kommissionen att varje mottagarland skulle skicka in information om *åtagandena* gentemot slutmottagare. Åtagandena ger nämligen viktig förhandsinformation om de olika beståndsdelarna i utgiftsdeklarationen, ibland flera månader i förväg. Detsamma gäller för gemenskapsutgifter i samband med strukturfondsinvesteringar. Effekten på budgetflödena inom strukturfonderna är dock inte direkt tydlig, eftersom den tidpunkt då åtaganden kan göras gentemot slutmottagare inte omfattas av gemenskapsbestämmelser och upplupna utgifter dessutom kan antedateras till början av programperioden. Inget av dessa möjligheter finns inom Sapard. Därför ansåg kommissionen att det kunde vara värdefullt med ett lämpligare verktyg än utgifter, åtminstone när det gäller förvaltningsinformation.

Det planerade informationsutbytet skulle vara både enkelt och användbart. Kommissionen ansåg att ett sådant krav kunde uppfyllas om uppgifterna gällde de olika Sapard-organens ackumulerade åtaganden gentemot slutmottagare, oavsett om de hade givit upphov till någon utbetalning, samt lämnades kvartalsvis, men med uppvisande av månatliga belopp. Systemet är frivilligt, men samtliga länder gick med på att skicka in dessa uppgifter. Uppgifterna sammanställs av kommissionen i tabell- och diagramform. För att underlätta jämförelser uttrycks beloppen i förhållande till ett basvärde för varje land motsvarande gemenskapens bidrag enligt det ettåriga finansieringsavtalet för 2000. För att ta hänsyn till att besluten om delegering av förvaltningen har fattats vid olika tidpunkter visas även antalet månader som förlupit sedan det första beslutet om delegering fattades för det berörda landet. Dessutom visas nivån på gemenskapens åtaganden i form av bidrag per åtgärd för varje land samt totalt antal godkända projekt per åtgärd.

Hittills har erfarenheterna visat att systemet ger värdefulla jämförelsetal, särskilt för Sapard-organ och övervakningskommittéer. Systemet har även använts för att uppmärksamma risken för återtagande av outnyttjade anslag, särskilt när det gäller länder där kontraktstilldelningen till slutmottagare under åren inte ens har hållit jämna steg med de belopp som fastställts i de olika ettåriga finansieringsavtalen¹⁶.

5.2 Översvämningar

I augusti 2002 drabbades Centraleuropa av allvarliga översvämningar. Vid ett möte mellan ledarna för de drabbade länderna och ordförande Prodi utlovade gemenskapen katastrofbistånd. Den 28 augusti aviserade kommissionen ett förslag om inrättande av en särskild fond för natur- eller miljökatastrofer och tekniska katastrofer. Kommissionen bekräftade också att åtgärder för att återställa landsbygdsområden efter översvämningar kunde anses omfattas av Sapard¹⁷.

Två länder begärde ändringar i sina Sapard-program på grund av översvämningarna, nämligen Tjeckien och Slovakien. Tjeckien rapporterade att omkring 40 % av dess territorium hade skadats av översvämningarna, att ungefär 6 % fortfarande var under vatten och att 753 kommuner hade drabbats. Skadorna uppskattades till ungefär 3,1 % av landets BNP för 2002. Skadorna i jordbrukssektorn beräknades till 121 miljoner euro sammanlagt. När det gäller Slovakien uppskattades den totala översvämningsdrabbade arealen till ungefär

¹⁶ Frågan togs upp i ett brev som kommissionen skickade till mottagarländerna i början av april 2003 och som behandlade olika alternativ för att uppnå ett mer effektivt genomförande av de olika programmen.

¹⁷ Se avsnittet om ändringar i de rättsliga ramarna.

8 700 hektar. Företrädare för kommissionen organiserade ett antal uppföljningsmöten som ledde till en rad förslag till programändringar, vilka togs upp och godkändes av de olika ländernas övervakningskommittéer i oktober 2002.

Översvämningarna ledde till ändringar i de fleråriga finansieringsavtalen. För att vinna tid gjordes ändringarna i Tjeckiens fleråriga finansieringsavtal genom det ettåriga finansieringsavtalet för 2001 i stället för 2002. I det fleråriga finansieringsavtalet infördes artikel 16 om extrema naturkatastrofer. Enligt denna artikel kan, i det fall att kommissionen fastställer att Tjeckien drabbats av en exceptionell naturkatastrof, särskilda bidragssatser tillämpas (taket för det offentliga stödet höjs från 50 % till 75% och gemenskapens medfinansieringsgrad höjs från 75 % till 85 %). Dessa nya procentsatser ingick i kommissionens förslag om ändring av rådets förordning (EG) nr 1268/1999 på grund av översvämningkatastrofen. Dessutom kunde undantag beviljas för ytterligare betalningar till konto, förskottsbetalningar till stödmottagare och möjligheten att tillämpa programmet med retroaktiv verkan samt undantag från vissa bestämmelser i det fleråriga finansieringsprogrammet, såsom förpliktelser i samband med offentlig upphandling.

Därefter ändrades Sapard-programmet för Tjeckien för att beakta de nya bidragssatserna, införa inträffandet av en exceptionell naturkatastrof i kriterierna för stödberättigande och omarbeta urvalskriterierna för att prioritera sökande som direkt drabbats av katastrofen. I Slovakien fall godkände övervakningskommittén en ändring av den befintliga åtgärden för infrastruktur på landsbygden. Åtgärden var från början begränsad till renowing av byggnader med historiskt, kulturellt eller nationellt värde, men utvidgades till modernisering av landsbygdsinfrastruktur vilket innefattar lokala vägar, broar, gångbroar, vattenförsörjning samt gas- och avloppsledningar.

Dessa ändringar gjordes strax efter det att kommissionen hade lagt fram förslaget om ändring av grundförordningen för Sapard. Av skäl som förklarats i avsnittet "Ändringar i de rättsliga ramarna" kunde ändringen av denna förordning dock inte antas förrän i mitten av april, vilket innebar att eventuella stödmottagare måste vänta åtminstone tills dess för att veta om de kunde utnyttja de nya villkor som föreslagits i september året innan.

5.3 Seminarier som finansierats enligt artikel 7.4 "Sapard-stöd för åtgärder på initiativ av kommissionen"

Under 2002 anordnades följande två seminarier av kommissionen med finansiering enligt artikel 7.4:

Ett seminarium i Bryssel om olika aspekter av programförvaltningen.

Ett seminarium i Wien om attestering av Sapard-organets räkenskaper.

5.3.1 Seminarium i Bryssel om olika aspekter av programförvaltningen

Seminarieret hölls den 17 och 18 juni i Bryssel och ägnades åt olika aspekter av programmets förvaltning, genomförande och resultat. Fem deltagare från vart och ett av de tio kandidatländerna deltog i detta seminarium som gav tillfälle att gå igenom en rad olika frågor med anknytning till Sapard-programmen. Av kommentarerna efter seminariet att döma var deltagarna mycket nöjda med seminariets innehåll. Drygt tre fjärdedelar av de deltagare som fyllde i utvärderingsblanketten uppgav att seminariets främsta merit hade varit att ge tillfälle att utbyta erfarenheter.

Företrädarna för de olika förvaltningsmyndigheterna och Sapard-organen framförde en del synpunkter, vars främsta operativa slutsatser var följande:

- *Vad gäller övervakning var det nödvändigt att förbereda övervakningskommittéerna enligt en noggrant utarbetad tidsplan och att förse dem med lämplig dokumentation. Dessutom måste hänsyn tas till uppgifter om känsliga sektorer.*
- *Alla länder måste göra de förberedelser som krävs för en halvtidsutvärdering av varje program.*
- *Olika sätt att öka graden av finansiellt genomförande måste undersökas.*

5.3.2 Seminarium i Wien om attestering av Sapard-organets räkenskaper

Seminarier ägde rum i Wien den 7 och 8 november och samlade företrädare från de attesterande organen i alla kandidatländer som får Sapard-stöd. De österrikiska myndigheterna var värdar för arrangemanget och hade inbjudit ett antal gästföreläsare.

Det attesteringsförfarande som föreskrivs i artikel 6 i avsnitt A i det fleråriga finansieringsavtalet tillämpades för första gången under 2002. Det gällde emellertid endast ett litet antal organ och kostnaderna var låga. Så småningom kommer ett mycket större antal organ att omfattas och kostnaderna kommer att stiga betydligt. Syftet med seminariet var att se till att de attesterande organens verksamhet harmoniseras och utvecklas så långt som möjligt.

Mot bakgrund av erfarenheterna från den första granskningen av räkenskaperna föreslog kommissionen ett antal ändringar i förslaget till granskningsrapport samt utfärdade ett antal kompletterande riktlinjer för att se till att granskningen av räkenskaperna sker enligt allmänt vedertagna revisionsnormer.

6. DELTAGANDE AV ICKE-STATLIGA ORGANISATIONER I SAPARD

I 2001 års rapport ägnades ett helt avsnitt (9) åt deltagandet i Sapard av icke-statliga organisationer och företrädare för det civila samhället. Därvid uppgav kommissionen att särskilt Europaparlamentet hade visat sig angeläget att öka deltagandet av dessa organisationer i samband med Inpard-initiativet¹⁸. Kommissionen påpekade också att man kunde förvänta sig ett antal praktiska svårigheter i samband med ett sådant initiativ. Kommissionen klargjorde emellertid att dessa betänkligheter inte skulle tolkas så att kommissionen motsatte sig att det civila samhället fick en större roll i Sapard-programmen.

I februari 2002 underströk kandidatländernas jordbruksministrar betydelsen av ett ökat deltagande av det civila samhället ("total inblandning ända ner till gräsrotsnivå") inför Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygds utveckling och många bland dem stödde Inpard-initiativet. För att klargöra vilka praktiska åtgärder dessa länder ansåg vara nödvändiga efter deras deklarerationer på ministernivå uppmanade kommissionen dem i ett brev av den 13 juni 2002 (i anslutning till utkastet till finansieringsavtal för 2002) att lägga fram sina önskemål. Inget av kandidatländerna begärde någon ändring i grundförordningen för Sapard (som inte innehåller bestämmelser för initiativ av Inpard-typ). Önskemålen från sex av tio kandidatländer kunde tillgodoses utan att man behövde göra några ändringar i gällande rättsakter, fleråriga finansieringsavtal och nationella program. Begäran från de övriga fyra länderna kunde tillmötesgå genom ändringar i dessa avtal. Dessa ändringar innebar att ansvaret för projekturvalet för vissa åtgärder inte längre lades på Sapard-organet,

¹⁸ Inpard (Innovative Participatory Rural Development), ett initiativ från Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygds utveckling.

utan på en eller flera icke-statliga organisationer som skulle utses i programmet. I övrigt skulle Sapard-organet behålla sitt tidigare ansvar, inklusive bedömning av stödberättigandet. Trots att de begärda ändringarna gjordes i de aktuella fleråriga finansieringsavtalen, hade vid utgången av 2003 inte något land lämnat in en begäran om programändring för att ge icke-statliga organisationer möjligheten att välja ut projekt.

De deklARATIONER som gjordes av flera ministrar i februari 2002 fick således en mindre entusiastisk efterklang än man hade kunnat förvänta sig. Detta betyder dock inte att kommissionen under 2002 har ändrat sin uppfattning om de icke-statliga organisationernas betydelse för Sapard.

Under 2002 deltog tjänstemän från kommissionen i ett antal seminarier och möten med företrädare för det civila samhället.

Som ett led i ambitionen att stärka det civila samhället och att främja multinationella utbyten om landsbygdsutveckling anordnades inom ramen för programmet Prepare (Föranslutningspartnerskap för Europas landsbygd) ett studiebesök i Finland i september 2002 för att ge de kandidatländer som får Sapard-stöd möjlighet att ta del av Finlands erfarenheter av utveckling av lokala initiativ. Varje kandidatland representerades av en företrädare för den nationella förvaltningen och för berörda icke-statliga organisationer. Företrädare för det finländska jordbruksdepartementet och tjänstemän med erfarenhet från arbete med lokala aktionsgrupper redogjorde i detalj för hur den finländska landsbygdspolitiken är uppbyggd. Vidare presenterades den finländska rörelsen för byutveckling. Under samtalen diskuterades en rad problem i samband med Sapard, bl.a. svårigheten att få lämplig finansiering för att utarbeta projekt och de skyldigheter som åläggs sökandena. Trots dessa svårigheter kommenterade vissa länder spontant Sapards framgångar. Företrädare för icke-statliga organisationer från kandidatländerna önskade ett större deltagande i Sapard på lokal nivå. Kommissionen klargjorde att partnerskap kunde förbättras inom ramen för övervakningskommittéerna och att förslag till större lokal inblandning i beslutsfattandet kunde göras i utkastet till ettårigt finansieringsavtal för 2002

I oktober 2002 talade en företrädare för kommissionen, som inbjudits av det slovakiska landsbygdsparlamentet, inför detta parlaments andra plenarsammanträde. Man uttryckte önskemålet att mikroregioner och partnerskap mellan mikroregioner i större utsträckning borde erkännas som stödberättigade mottagare av offentligt eller statligt stöd. Ett antal deltagare visade stort intresse för möjligheterna till lokala initiativ. Efter seminariet ordnade landsbygdsparlamentet ett antal möten mellan kommissionens företrädare och borgmästare i Velka Fatra-området, följt av en rundresa i mikroregionen Rimava med bland annat ett möte i en by som nyligen hade omfattats av en på delaktighet grundad mikroregional utvecklingsstrategi som innebar att det lokala samhället medverkade i utarbetandet av en ingående samhällsekonomisk analys och i utformningen av en utvecklingsstrategi¹⁹.

¹⁹ Som en följd av detta seminarium organiserades i maj 2003 i Pardubice (Tjeckien) ett seminarium om utveckling och främjande av lokala initiativ i kandidatländerna.

7. INFORMATION OM EUROPEISKA BYRÅN FÖR BEDRÄGERIBEKÄMPNING (OLAF) – ÅTGÄRDER I SAMBAND MED OEGENTLIGHETER SOM RAPPORTERATS AV KANDIDATLÄNDERNA

Enligt artikel 15 i grundförordningen för Sapard och punkt 7 i avsnitt F i det fleråriga finansieringsavtalet skall mottagarländerna kvartalsvis rapportera oegentligheter i samband med gemenskapsfinansiering.

År 2002 hade samtliga kandidatländer fått betalningar från kommissionen och de var därför skyldiga att informera kommissionens avdelningar om eventuella oegentligheter. Lettland och Rumänien meddelade att inga oegentligheter hade inträffat under 2002. Bulgarien rapporterade en oegentlighet och Slovenien nio.

Kommissionens avdelningar har för avsikt att förbättra inrapporteringen genom att använda informationssystemet för bedrägeribekämpning (AFIS), så att kandidatländerna kan rapportera oegentligheter på elektronisk väg och i ett standardiserat format²⁰.

8. OFFENTLIG UPPHANDLING

År 2002 var det första året som bestämmelserna för offentlig upphandling inom Sapard måste tillämpas, däribland annonsering. Dessa bestämmelser skall tillämpas efter delegeringen av förvaltningen av stöd för de aktuella Sapard-åtgärderna, dvs. sådana som omfattar andra stödmottagare än privata. De viktigaste åtgärder som omfattas av offentlig upphandling är landsbygdsinfrastruktur och för vissa länder halvtidsutvärdering av programmen.

Ett av kriterierna för ackreditering av Sapard-organ är att reglerna om offentlig upphandling av tjänster, arbeten och leveranser skall iakttas för de berörda åtgärderna. Enligt artikel 14.2.6 i det fleråriga finansieringsavtalet skall dessa upphandlingsregler vara förenliga med bestämmelserna i kommissionens handledning "Service, supply and work contracts concluded within the framework of Community cooperation for the third countries".

Offentliggörandet av upphandlingsmeddelanden är en rättslig förpliktelse inom Sapard. Alla upphandlingar av tjänster på minst 200 000 euro och upphandlingar av arbeten på minst 5 000 000 euro skall omfattas av ett särskilt upphandlingsmeddelande ("internationell anbudsinfordran"), som skall offentliggöras av kommissionen i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, på Internet och i andra lämpliga medier.

När det gäller upphandling av varor vars värde uppgår till mellan 30 000 euro och 150 000 euro och upphandling av arbeten till ett värde mellan 300 000 euro och 5 000 000 euro skall avtalen tilldelas efter en offentlig anbudsinfordran som annonseras lokalt ("lokalt förfarande"). Dessa lokalt annonserade anbudsinfordringar offentliggörs dessutom av kommissionen på webbplatsen EuropeAid.

Av webbplatsen framgår att ett betydande antal upphandlingsmeddelanden har offentliggjorts, särskilt efter början av 2003.

²⁰ Senast i september 2003 borde samordningstjänsten för bedrägeribekämpning (AFCOS) som är etablerad i de tio kandidatländerna kunna använda sig av AFIS-systemet.

9. MATERIAL FRÅN KANDIDATLÄNDERNA

I en skrivelse av den 13 mars 2002 inbjöd kommissionen kandidatländerna att bidra med material till denna rapport. Nedan redovisas materialet från kandidatländerna.

År 2003 är det första året som fem av tio kandidatländer (Bulgarien, Estland, Litauen, Lettland och Slovenien) kommer att vara skyldiga att lämna i en årsrapport om genomförandet av sina respektive Sapard-program. Enligt artikel 8.1 i avsnitt B i det fleråriga finansieringsavtalet skall rapporterna läggas fram inom sex månader efter utgången av varje helt kalenderår av programmets genomförande, vilket för de fem ovan angivna länderna är slutet av juni 2003. Dessa rapporter kommer att vara tillgängliga på kommissionens webbplats: http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm.

9.1 ESTLAND

Rapporten innehåller en översikt över hur programmet fortskridit under 2002, en kort allmän bedömning av programmet samt en redogörelse för besluten från det senaste mötet i övervakningskommittén.

Beskrivning av programmet under 2002

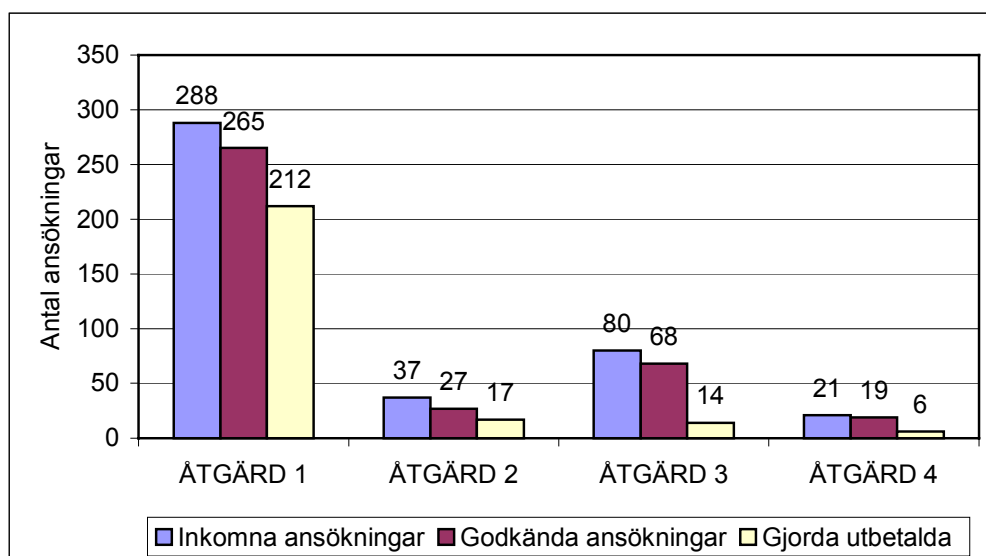
Inlämningen av ansökningar om investeringsstöd för samtliga åtgärder började den 11 februari 2002. För åtgärd 2 avslutades mottagningen av ansökningarna den 26 mars och för de övriga åtgärderna den 27 september.

Sammanlagt 426 ansökningar togs emot inom ramen för Sapard-programmet för 2002, vilket är nästan hälften mer än året innan.

När det gäller åtgärden "Investeringar i jordbruksföretag" mottogs 288 ansökningar, varav 265 godkändes. Vad gäller åtgärden "Förbättring av bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter" inlämnades 37 ansökningar, varav 27 godkändes och 17 utbetalades. Beträffande åtgärden "Diversifiering av verksamheten på landsbygden och främjande av småskalig verksamhet" inkom 80 ansökningar, varav 68 godkändes och 14 utbetalades. Under åtgärden "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur" mottogs 21 ansökningar, varav 19 godkändes och 6 utbetalades.

Diagram 1 – Inkomna och godkända samt gjorda utbetalningar

	ÅTGÄRD 1	ÅTGÄRD 2	ÅTGÄRD 3	ÅTGÄRD 4
Inkomna ansökningar	288	37	80	21
Godkända ansökningar	265	27	68	19
Gjorda utbetalda	212	17	14	6

Stödet till godkända ansökningar uppgick till omkring 194 miljoner EEK²¹, medan det utbetalda stödet var ungefär 163 miljoner EEK. Motsvarande siffror för 2001 var 124 miljoner EEK och 6 miljoner EEK.

Hur programmet framskrider

Den totala budgeten för Sapard-programmen 2000–2002 var ungefär 748 miljoner EEK. Åtagandena för 2001–2002 (Sapard-programmet började 2001 i Estland) var 318 miljoner EEK, varav 5 miljoner EEK återtogs. Den återstående budgeten för 2002 är således 435 miljoner EEK. Detta innebär att Estland under ett och ett halvt år har utnyttjat cirka 43 % av treårsbudgeten. När det gäller att bedöma hur väl programmet fortskrider bör det påpekas att man under 2003 kommer att göra en halvtidsutvärdering av hela programmet och att det vid det här stadiet således är för tidigt att dra alltför långtgående slutsatser. I korthet kan dock sägas att programmet har fortskridit på ett tillfredsställande sätt och att 2002 har varit mer framgångsrikt när det gäller inkomna projektansökningar än 2001. Framstegen varierar från en åtgärd till en annan. De flesta ansökningar gäller den andra åtgärden. 95 % av dessa ansökningar har godkänts och 100 % har lett till utbetalningar. Åtagandena för åtgärd 1 är också ganska tillfredsställande, men åtgärd 3 borde utnyttjas mer. Åtgärd 4 är den minst använda och där har ungefär 4 % av stödet betalats ut. För att förbättra situationen har jordbruksministeriet haft diskussioner med arbetsmarknadens parter och redan gjort vissa ändringar i åtgärdsspecifikationen och i den berörda lagstiftningen. Flera villkor som ansågs vara ett hinder för att söka finansiering har ändrats (som t.ex. den övre gränsen för

²¹ 1 euro = 15,6466 (EEK eller estländska kronor) (kursen fast 1.1.1999).

investeringsstöd per stödmottagare inom åtgärd 3 osv.). Situationen förväntas därför bli bättre under 2003.

Övervakningskommittén

Det tredje mötet i övervakningskommittén hölls den 26 juli 2002. När det gäller ändringarna i åtgärdsspecifikationen för Sapard-programmet enades ledamöterna om och godkände de slutligen samtliga ändringar i den första, andra, tredje och fjärde åtgärdsspecifikationen i planen för landsbygdsutveckling (godkänd av förvaltningsmyndigheten)).

Övervakningskommittén beslutade även att godkänna följande nya åtgärder: åtgärd 6 som gäller investeringsstöd för upprustning och förnyelse av byar samt åtgärd 8 som gäller investeringsstöd för beskogning. Åtgärd 5 (tekniskt stöd) godkändes vid övervakningskommitténs andra möte.

STAR-kommittén godkände samtliga ändringar i de fyra åtgärderna samt de nya åtgärdsspecifikationerna i oktober 2002. Därför förbereds nationell lagstiftning för dessa åtgärder och ansökningarna kommer att börja tas emot under första kvartalet 2003.

Under övervakningskommitténs möte gavs även en översikt över förberedelserna för åtgärd 7 som gäller miljöåtgärder inom jordbruket. Övervakningskommitténs ledamöter beslutade att förberedelserna av åtgärd 7 skulle fortsättas. Vidare gavs en översikt över förberedelserna inför halvtidsutvärderingen av Sapard-programmet. Övervakningskommittén förväntas anta slutrapporten och lägga fram den för kommissionen senast i december 2003.

9.2 BULGARIEN

Framsteg vid genomförandet av Sapard

Den statliga jordbruksfonden ackrediterades som Bulgariens Sapard-organ den 15 maj 2001, efter ett beslut från Europeiska kommissionen om delegering av förvaltningen av stöd för de tre huvudåtgärderna, med inriktning på privata sökande, i den bulgariska nationella planen för jordbruk och landsbygdsutveckling inom Sapard: åtgärd 1.1. "Investeringar i jordbruksföretag", åtgärd 1.2. "Förbättrad bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter", åtgärd 2.1. "Utveckling och diversifiering av ekonomisk verksamhet för att skapa verksamhetsmässig mångfald och alternativa inkomster". Sedan programmet startades fram till den 31 december 2002 har kommittén för projekturval hållit femton möten. Sammanlagt 298 projekt till ett värde av 107 888 836,05 euro har godkänts för stöd inom ramen för dessa åtgärder. Antalet avslutade och återbetalda projekt uppgick till 106. Dessa projekt fick 14 499 142,50 euro i gemenskapsstöd (tabell 1).

Tabell 1. Godkända och avslutade projekt per åtgärd fram till den 31 december 2002 (i euro)

Åtgärd	Antal godkända projekt	Summa stödberättigande utgifter som godkänts av Sapard-organet	Antal genomförda projekt	Totalt utbetalt stöd (50 % av de stödberättigande utgifterna)
Åtgärd 1.1	205	44 821 825,00	89	9 543 344,60
Åtgärd 1.2	65	59 330 145,72	13	4 784 455,17
Åtgärd 2.1	28	3 736 865,33	4	171 342,73
Totalt	298	107 888 836,05	106	14 499 142,50 ²²

De betydande framsteg som har gjorts i genomförandet av programmet och de lärdomar som har dragits av erfarenheterna har lett till att kapaciteten att förvalta EU-medel har utökats och hållits på lämplig nivå. Sapard-organet har dragit nytta av de erfarenheter som gjorts för att öka upptagningen av Sapard-medel och tillgodogöra sig det beviljade ekonomiska stödet fullt ut.

En viktig steg för att förbättra upptagningen av Sapard-medel var ändringarna i förordningarna 14, 15 om 16 om villkoren för beviljande av Sapard-stöd. Genom antagandet av dessa ändringar har man i praktiken genomfört övervakningskommitténs beslut från juni 2002 samt vissa ändringar i Sapard-organets rutiner som föreslagits av den statliga jordbruksfonden och godkänts av Europeiska kommissionen. Den viktigaste ändringen gällde tekniska brister i ansökningshandlingarna. Till skillnad från tidigare praxis får sökandena numera tio dagar på sig för att rätta till bristerna. Därefter fortsätter ansökningsprocessen. Sökandena behöver således inte lämna in en ny ansökan och handläggningstiden förkortas. Efter överläggningar med kommissionen utökades antalet möten i urvalskommittén från 6 till 12 per år²³.

Sapard-organet gjorde fortlöpande ansträngningar för att förbättra upptagningen av medel främst genom utbildning av organets olika enheter i syfte att upprätthålla en hög professionell standard, seminarier med potentiella sökande med deltagande av personal från statliga jordbruksfondens regionala direktorat och jordbruks- och skogsbruksministeriet, snabbare handläggning av ansökningarna för att reducera tiden mellan inlämning och godkännande till ett minimum, fortlöpande övervakning av godkända projekt för att kontrollera framstegen och underlätta utbetalningen av bidrag till mottagarna.

De överenskommelser om samarbete vid genomförandet av Sapard-programmet som undertecknats med 20 affärsbanker har skapat en mer positiv attityd till projektfinansiering. Under 2002 har antalet projekt som godkänts vid varje möte i urvalskommittén ständigt ökat. Detta tyder på att organets administrativa kapacitet har stärkts och att förfarandena är ändamålsenliga.

Arbetet med att förbereda ackrediteringen av ytterligare sex åtgärder och en delåtgärd med inriktning på offentliga stödmottagare har avslutats och den nationella ackrediteringen har

²² Beloppet i euro har beräknats enligt kursen 1,95583 BGL per euro.

²³ Under kalenderåret 2002 har ingen användning gjorts av denna ändring som genom det årliga finansieringsavtalet för 2002 har införts i artikel 5.1.b i avsnitt A i bilagan till det fleråriga finansieringsavtalet.

undertecknats. Olika arbetsgrupper har utsetts inom jordbruks- och skogsbruksministeriet för att förbereda de förordningar som krävs för att genomföra dessa åtgärder.

Framsteg när det gäller övervakning, utvärdering och spridning av information om Sapard-programmet

i) Möten i Sapards övervakningskommitté

Under 2002 har övervakningskommittén haft två mer ordinarie möten. Ett tredje möte hölls den 28 juni 2002. Kommittén gick igenom framstegen med hjälp av övervakningsuppgifter för de tre ackrediterade åtgärderna. Vidare behandlades övervakningsindikatorerna för de nästa sju åtgärderna. Kommittéledamöterna informerades om det besök som företrädare för kommissionen hade gjort vid Sapard-organet tidigare under året, varvid man hade kommit till fram till att det inte fanns några väsentliga brister i programmets genomförande. Det fjärde mötet hölls den 10 december 2002. Kommittén antog den slutliga versionen av åtgärd 1.6 "Förvaltning av vattenresurser" och åtgärd 1.3. "Utveckling av miljövänliga jordbruksmetoder" och gick igenom framstegen i genomförandet av ackrediterade åtgärder. Kommittén informerades om problem i samband med återbetalning av avslutade projekt samt om framstegen när det gäller upptagning av tillgängliga Sapard-budgetmedel för 2000 och 2001. Kommittén fick också aktuell information om förberedelserna inför halvtidsutvärderingen av Sapard, särskilt vad gäller medverkan av sociala och ekonomiska partners i denna utvärdering. Kommittén diskuterade de förslag till ändringar i de ackrediterade åtgärderna som hade lagts fram av arbetsgrupperna. De föreslagna ändringarna godkändes och togs med, tillsammans med de slutliga versionerna av åtgärderna 1.3 och 1.6, i paketet med föreslagna ändringar av den bulgariska planen för jordbruk och landsbygdsutveckling under Sapard. Planen förväntas bli godkänd av kommissionen under första hälften av 2003.

I enlighet med kommitténs arbetsordning föregicks kommittémötena av mötena i de två ständiga arbetsgrupperna för ackrediterade åtgärder. Som redan nämnts lade arbetsgrupperna fram ett antal förslag till ändringar i åtgärderna för att underlätta programmets genomförande.

ii) Förberedelser inför halvtidsutvärderingen av Sapard i Bulgarien

Med hänsyn till att halvtidsutvärderingens komplexitet och den tid som krävs för att utarbeta förfarandena för att välja ut en utvärderare och för att genomföra själva utvärderingen utsåg övervakningskommittén vid sitt andra möte en styrkommitté för att övervaka förberedelserna inför utvärderingen. I enlighet med upphandlingsbestämmelserna i EU:s föranslutningsprogram inledde styrkommittén ett selektivt internationellt anbuds förfarande. Ett förhandsmeddelande om upphandling offentliggjordes i Europeiska gemenskapernas officiella tidning den 30 juli 2002 och ett meddelande om upphandling publicerades den 17 september 2002. Av de 31 sökande som skickade in en intresseanmälan valdes 8 till kortlistan. Under tiden gjorde styrkommittén en översyn av de centrala inslagen i anbudshandlingarna som färdigställdes i enlighet med kommissionens riktlinjer för upphandling av tjänsteavtal inom ramen för gemenskapens samarbete med tredje länder.

iii) Informationskampanj om Sapard

Informationskampanjen om Sapard fortsattes med hjälp av alla tänkbara metoder och medier. Ansträngningarna koncentrerades dock till informationsseminarier med direkt deltagande av potentiella sökande. Tjänstemän från jordbruks- och skogsbruksministeriet, Sapard-organet och dess regionala kontor deltog som föredragshållare i dessa seminarier i hela landet. För att sätta ytterligare kraft bakom publicitetskampanjen både med hänsyn till den stora allmänheten och den förestående ackrediteringen av de sju åtgärderna, som kommer att bredda kampanjen

till nya typer av sökande och nya sektorer, godkände övervakningskommittén i slutet av 2002 en informationsstrategi för Sapard som innebär att en rad informationskanaler kommer att utnyttjas, som seminarier, diskussionsforum, trycksaker, Internet, TV-inslag osv.

9.3 LITAUEN

I Litauen registrerades under 2002 sammanlagt 594 ansökningar om 187 575 000 euro i Sapard-stöd. Det största antalet ansökningar gällde åtgärd 1 "Investeringar i jordbruksföretag" och åtgärd 4 "Förbättring av infrastrukturen på landsbygden". Det handlade om 204 ansökningar vilket är mer än en tredjedel av alla ansökningar. Beloppsmässigt begärdes mest stöd för åtgärd 2 "Förbättring av bearbetningen och saluföringen av jordbruks- och fiskeriprodukter" med 104 miljoner euro (nästan två tredjedelar av det totala begärda stödet).

Totalt begärt Sapard-stöd (tusen euro) och antal ansökningar under 2002

Åtgärd 1	Åtgärd 2	Åtgärd 3	Åtgärd 4	Åtgärd 7	Totalt
36 057 (204)	104 469 (69)	17 930 (96)	28 651 (171)	1 068 (54)	187 575 (594)

Det genomsnittliga värdet av ansökningarna låg på drygt 600 000 euro och varierade från 1 000 euro per ansökan (åtgärd 7 "Yrkesutbildning") till 11 miljoner euro (åtgärd 2). Dessa skillnader beror på det enskilda projektets art (ett projekt som omfattas av åtgärd 2 är mera komplext och kräver större investeringar än ett projekt inom åtgärd 1) och det högsta tillåtna stödbeloppet (det högsta stödet inom åtgärd 2 uppgår till 5 miljoner euro, medan motsvarande belopp för åtgärd 4 är 250 000 euro).

Eftersom ett stort antal ansökningar inte registrerades förrän i slutet av 2002 och utvärderingsprocessen är ett komplicerat förfarande utvärderades endast 381 ansökningar fullt ut under 2002. Totalt godkändes 227 ansökningar och det totala stödåtagandet uppgick till 70 665 miljoner euro.

Under 2002 avvisades 130 ansökningar. Skälen till att projekt avvisades var följande:

1. Kriterierna för att jordbruksföretaget skall vara livskraftigt ur ekonomisk synpunkt uppfylls inte helt (åtgärderna 1 och 2).
2. Kraven när det gäller slutmottagare uppfylls inte (åtgärd 3 "Utveckling och diversifiering av ekonomisk verksamhet som ger upphov till mångfaldig verksamhet och alternativa inkomster").
3. Det begränsade antalet ansökningsomgångar (en gång vart tredje år), bristande intresse hos potentiella stödmottagare, dvs. jordbrukare, invånare och samhällen på landsbygden (åtgärd 4).

En rad åtgärder vidtogs för att öka antalet godkända ansökningar. Övervakningskommittén ändrade ett antal behörighetskriterier. Jordbruksministeriet ändrade innehållet i begreppet "ekonomiskt livskraftigt" och Sapard-organet inledde ett antal informationsåtgärder för att klargöra de nya kraven och kriterierna för potentiella sökande.

Stödåtaganden (tusen euro) och antal godkända projekt 2002

Åtgärd 1	Åtgärd 2	Åtgärd 3	Åtgärd 4	Åtgärd 7	Totalt
19 037 (100)	42 631 (25)	2 631 (16)	5 629 (39)	737 (47)	70 665 (227)

Stödåtagandena gick till största delen till åtgärd 2 (42,6 miljoner euro eller 136 % av budgetanslagen), vilket beror på att intresset för denna åtgärd var störst bland potentiella stödmottagare. Stödmottagarna åtog sig att genomföra gemenskapens normer vad gäller miljö, veterinärområdet, djurens välbefinnande och livsmedelssäkerhet.

Minst stöd begärdes för åtgärd 4 (5,6 miljoner euro eller 41 %), vilket beror på att förväntningarna att denna åtgärd skulle röna det största intresset inte uppfylldes (därför var anslagen till denna åtgärd tre gånger större i 2000 års budget).

Användning av Sapard-anslag 2000–2001 (tusen euro)

	Åtgärd 1	Åtgärd 2	Åtgärd 3	Åtgärd 4	Åtgärd 7	Totalt
Budgetanslag	28 726	31 333	4 773	13 855	1 420	80 107
Åtaganden	19 037	42 631	2 631	5 629	737	70 665
Procentandel	66 %	136 %	55 %	41 %	52 %	88 %

Under 2002 började Sapard-organet göra utbetalningar till slutliga mottagare. Sammanlagt 107 utbetalningar gjordes till ett värde av 9 828 miljoner euro (7 371 miljoner euro i gemenskapsstöd och 2 457 miljoner euro i nationell medfinansiering).

Utbetalt Sapard-stöd (gemenskapsstöd inom parentes) under 2002 (tusen euro)

Åtgärd 1	Åtgärd 2	Åtgärd 3	Åtgärd 4	Åtgärd 7	Totalt
3 979 (2 984)	3 755 (2 816)	1 326 (995)	637 (478)	131 (114)	9 828 (7 371)

Stödmottagarna började genomföra sina projekt under 2002. De ansökningar som lämnats in gällde givetvis endast delbetalningar. 16 projekt slutfördes helt och erhöll slutbetalning.

Antal avslutade projekt (motsvarande Sapard-stöd inom parentes) 2002 (tusen euro)

Åtgärd 1	Åtgärd 2	Åtgärd 3	Åtgärd 4	Åtgärd 7	Totalt
4 (786)	0 (0)	3 (625)	3 (64)	6 (27)	16 (1 502)

Totalt sett genomfördes 16 projekt. Det är därför för tidigt att bedöma programmets genomförande. För att göra en sådan bedömning på det här stadiet måste flera framstegsindikatorer kombineras som "antal projekt som beviljades stöd" och "totalt offentligt stöd till projekt". Med hänsyn till de framstegsindikatorer som anges i programmet för jordbruk och landsbygdsutveckling kan slutsatsen dras att åtgärderna 2 och 7 har genomförts mest intensivt.

9.4 LETTLAND

Under 2002 har Sapard för första gången genomförts under ett helt år i Lettland. Detta har varit särskilt viktigt för de administrativa strukturerna, som har kunnat skaffa sig erfarenhet om förvaltning av EU-medel. Även om åtagandena i slutet av 2002 uppgick till endast 66 % av budgetanslagen, hade ett stort antal projekt godkänts, särskilt inom åtgärd 1.1 "Modernisering av jordbruksmaskiner och utrustning samt uppförande av byggnader" och åtgärd 3.1 "Utveckling och diversifiering av ekonomisk verksamhet som ger upphov till mångfaldig verksamhet och alternativa inkomster". Sapard-medlen har således spridits till en bred skara sökande. Stora insatser har gjorts för att informera allmänheten om möjligheterna att få finansiering samt för att organisera överläggningar och diskussioner med samhällsekonomiska partners.

Allmänna villkor och tidsfrister för projektansökningar offentliggörs av kontoret för landsbygdsstöd i Lettlands officiella tidning "Latvijas Vēstnesis" och i dagstidningen "Lauku Avīze". Regionala medier används för mer allmän information och upplysningskampanjer.

Ett särskild informationspaket för potentiella stödmottagare "Information om föranslutningsåtgärder för jordbruk och landsbygdsutveckling" har utarbetats inom ramen för det dansk-lettiska projektet "Stöd till genomförande av Sapard-programmet" samtidigt som informationsseminarier har organiserats. Relevant information om krav och villkor för deltagande i programmet samt planerade och aktuella ändringar offentliggörs med jämna mellanrum på ministeriets webbplats www.zm.gov.lv, på webbplatsen för kontoret för landsbygdsstöd www.lad.gov.lv och på webbplatsen för det lettiska rådgivningscentret i jordbruksfrågor (LAAC) www.llkc.lv.

Det lettiska rådgivningscentret i jordbruksfrågor och Lettlands gemensamma rådgivande jordbrukskommitté deltar i informations- och utbildningskampanjer samt i utarbetandet av Sapard-projekt.

Ett forum för diskussioner och frågor kring Sapard har hållits öppet på <http://qp.llkc.lv.quickplace/sapard/>. Denna interaktiva webbplats med information om "Frågor och svar" om Sapard har upprättats i samarbete mellan jordbruksministeriet, kontoret för landsbygdsstöd och det lettiska rådgivningscentret i jordbruksfrågor.

Det har varit en utmaning för förvaltningsorganen att ge sig i kast med den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i Sapard-programmet, det fleråriga finansieringsavtalet och berörda EU-förordningar. Jordbruksministeriet svarar som förvaltningsmyndighet för den viktiga uppgiften att se till att Sapard genomförs med gott resultat. De genomförandeproblem som uppstått under programmets genomförande har rättats till genom ändringar i Sapard-programmet, i förfarandena och i nationella bestämmelser. Denna process löper vidare och kommer att fortgå ända till slutet av Sapard-programmet.

Ansträngningarna för att få ett delegeringsbeslut för Sapard-åtgärder som ännu inte godkänts fortsatte. Under 2003 godkände övervakningskommittén stödåtgärd 2 "Tekniskt stöd" och åtgärd 1.2. "Sammanläggning av skiften". Efter godkännandet måste jordbruksministeriet inhämta kommissionens godkännande. Övervakningskommittén godkände i princip åtgärderna 5.1 "Bevarande av biologisk mångfald och landsbygdens landskap" och 5.2. "Minskning av avrinning från jordbruket" vilket innebar att jordbruksministeriet måste utarbeta detaljerade krav för genomförandet av dessa åtgärder. Programmen för miljöåtgärder i jordbruket har nu godkänts av Europeiska kommissionen och de administrativa förfarandena håller på att utarbetas. Att program för miljöåtgärder i jordbruket har godkänts är särskilt viktigt för anslutningen, eftersom miljövänligt jordbruk är ett viktigt inslag i programmen för landsbygdsutveckling i EU.

Dessvärre har inga projekt lämnats in under åtgärden "Yrkesutbildning". Denna åtgärd är viktig för att Sapard-programmet skall bli en framgång på alla områden. Jordbruksministeriet försöker finna en lösning på detta problem i samarbete med sina partners och förhoppningsvis kommer de första projekten inom denna åtgärd att genomföras under 2003.

Sapard-programmet håller dock på att få fart och man kan räkna med att 2003 kommer att bli det mesta aktiva året hittills när det gäller att genomföra programmet. Intresset för programmet håller på att öka och det anmärkningsvärda höga antalet ansökningar (313) som kommit in under den första ansökningsomgången i januari 2003 tyder på att Lettland kommer att kunna utnyttja de tillgängliga budgetmedlen.

9.5 TJECKIEN

Sapard-programmet började genomföras i Tjeckien den 15 april 2002. Regionala kontor och potentiella stödmottagare var redan förberedda, eftersom man under 2001 och i början av 2002 hade genomfört storskaliga förberedelser och överläggningar om hur Sapard-programmet skulle förvaltas samt organiserat seminarier för att informera om åtgärder och förvaltningsregler inom Sapard. De beslut om delegering av förvaltningen av stöd till Sapard-organet som fattades under 2002 gällde sju av de nio programåtgärderna.

Under 2002 genomfördes tre ansökningsomgångar i Tjeckien. Det höga antalet inkomna ansökningar vittnar om att det finns ett stort intresse för Sapard-programmet i Tjeckien.

Den första ansökningsomgången började den 15 april och slutade den 15 maj 2002. Totalt inkom 881 ansökningar om ekonomiskt stöd. Den nationella urvalskommittén rekommenderade 465 projekt för programfinansiering till ett totalt värde av drygt 49 miljoner euro. Eftersom två sökanden drog sig tillbaka undertecknades 463 kontrakt av generaldirektören för Sapard-organet och stödmottagarna.

Den andra ansökningsomgången började den 25 september och slutade den 6 november 2002. Totalt mottogs 908 ansökningar. Den nationella urvalskommittén för Sapard rekommenderade 435 projekt för finansiering till ett totalbelopp på 45 miljoner euro.

I augusti 2002 drabbades Tjeckien av en ovanligt stor naturkatastrof och var ett av de värst översvämningsdrabbade länderna i Europa. Tack vare ansträngningar från generaldirektoratet för jordbruk och kommissionen gjordes ändringar i rådets förordning (EG) nr 1268/1999 och enades man om ändringar i det fleråriga finansieringsavtalet, vilka godkändes av STAR-kommittén den 18 november 2002. En till översvämningarna relaterad ansökningsomgång hölls mellan den 2 december och den 13 december 2002 och riktade sig till sökande i de Nuts II-regioner som drabbats direkt av översvämningarna (Prag, centrala Böhmen samt landets nordvästra, sydvästra och sydöstra delar). Sammanlagt inkom 190 ansökningar om ekonomiskt stöd.

Tjeckien gjorde särskilda ansträngningar för att öka antalet åtgärder som omfattas av ett delegeringsbeslut. Den 24 juli godkändes åtgärden "Produktionsmetoder inom jordbruket avsedda att skydda miljön och bevara landskapet" enhälligt av STAR-kommittén. Den 2–5 december 2002 gjorde företrädare för kommissionen ett granskningsbesök som gällde åtgärd 2.3. Den 18 november 2002 godkändes även åtgärden "Yrkesutbildning" enhälligt av STAR-kommittén.

En styrkommitté för utvärdering av Sapard-programmet inrättades för att välja ut den mest lämpliga utvärderaren. Styrkommittén består av företrädare för förvaltningsmyndighetens avdelningsövergripande beslutsorgan samt två experter från forskningsinstitutet för jordbruksekonomi respektive det tjeckiska statistikkontoret. Anbudsförfarandet inleddes i september 2002.

Den nationella övervakningskommittén för Sapard sammanträdde två gånger under 2002. Kommitténs ledamöter informerades om framstegen i Sapard-programmet både i Tjeckien som helhet och på regional nivå. Kommittén diskuterade och godkände alla relevanta dokument i enlighet med bestämmelserna i det fleråriga finansieringsavtalet.

Stora publicitetskampanjer pågick under hela året. I samarbete med förvaltningsmyndigheten utarbetade och utsände tjeckisk TV under 2002 tre program om Sapard: "Tjecker för Europa", "Europa för tjecker" och "De första projekten med medfinansiering från Sapard-programmet".

Flera broschyrer och andra publikationer framställdes på tjeckiska och på två språk som bl.a. "Sapard-programmet i Tjeckien", "Anvisningar för att söka ekonomiskt stöd från Sapard-programmet", "Ansökningar om ekonomiskt stöd från Sapard-programmet", "Villkor för beviljande av ekonomiskt stöd för Sapard-projekt", "Årsrapport om genomförande av Sapard-programmet in Tjeckien 2001". Reklambroschyrer om alla åtgärder som omfattas av Sapard-programmet har tagits fram på tjeckiska och engelska och en rad artiklar om erfarenheterna från Sapard-programmet i Tjeckien publicerades i de största jordbrukstidskrifterna. Vid Tjeckiens tre största jordbruksmässor gjordes reklam för Sapard-programmet. All grundläggande information om Sapard-programmet finns tillgänglig på både tjeckiska och engelska på Sapard-organets webbplats www.sapard.cz.

9.6 SLOVAKIEN

9.6.1 Genomförandet av programmet den 31 december 2002

Grundläggande information

Den viktigaste förutsättningen för att börja genomföra Sapard-programmet var ackrediteringen av Sapard-organet. Nationell ackreditering för åtgärderna 1, 2, 4 a, 5 och 7 beviljades av den behöriga myndigheten (Nationella fonden inom Slovakiens finansdepartement) den 10 december 2001. Den 28 januari – 1 februari 2002 genomförde EU:s revisorer en granskning av underlaget för ackreditering vid Sapard-organet, den nationella fonden och kontrollmyndigheten. Kommissionens beslut nr 299/2002 om delegering av förvaltningen av stöd till Slovakiens genomförandeorgan antogs den 15 april 2002. Beslutet omfattade fem programåtgärder: åtgärd 1 "Investeringar i jordbruksföretag", åtgärd 2 "Förbättring av bearbetningen och marknadsföringen av jordbruks- och fiskeriprodukter", åtgärd 4 a "Diversifiering av verksamheter på landsbygden – investeringar som inte rör infrastrukturen", åtgärd 5 "Skogsbruk" och åtgärd 7 "Markförbättringar".

9.6.2 Inlämning och handläggning av projekt

Efter delegeringsbeslutet utlyste Sapard-organet fyra anbudsinfordringar: den 30 juni, 31 augusti, 30 september och 30 november 2002. Totalt mottogs 111 ansökningar, varav 45 godkändes, till ett belopp av 6,052 miljoner euro i offentliga utgifter, motsvarande 13 % av programmets disponibla anslag för de ackrediterade åtgärderna (ettåriga finansieringsavtal för 2000 och 2001). Fördelningen per åtgärd av antalet mottagna och godkända ansökningar är följande:

Åtgärd 1: –29 inlämnade projekt, 16 godkända projekt
Åtgärd 2: –55 inlämnade projekt, 20 godkända projekt
Åtgärd 4 a): –19 inlämnade projekt, 4 godkända projekt
Åtgärd 5: –8 inlämnade projekt, 5 godkända projekt.

Det genomsnittliga investeringsbeloppet per projekt låg på 268 000 euro.

9.6.3 Åtgärder som vidtagits för att öka utnyttjande av programmedel

Att antalet inlämnade och godkända projekt under 2002 är relativt blygsamt beror på ett antal faktorer som uppkommit under 2001 och 2002. Dessa faktorer har att göra med lagstiftning, ekonomiska och organisatoriska eller andra aspekter, som bl.a. följande:

- Brist på finansieringskällor som är villiga att finansiera projekt, däribland svårigheter för jordbruks- och livsmedelsföretag att få lån och investeringskapital;

- Många potentiella sökande avhöll sig under första halvåret 2002 på grund av de geografiska begränsningarna i anslagsfördelningen i inledningsskedet av programmets genomförande (begränsningarna avskaffades från och med juli 2002);
- Geografisk fördelning. Många potentiella sökande avhöll sig från att söka under första halvåret 2002 på grund av de geografiska begränsningarna i anslagsfördelningen i början av programmets genomförande (begränsningarna avskaffades genom en programändring i juli 2002);
- Delegering av förvaltningen. Ansökningarna gäller endast fyra av de nio åtgärderna inom Sapard-programmet, eftersom kommissionens beslut av den 15 april 2002 om delegering av förvaltningen endast avsåg fyra åtgärder (Man hoppas att samtliga åtgärder i programmet, inklusive eventuella programändringar, skall kunna börja genomföras från och med den 1 juli 2003);
- Åtgärd 7 "Markförbättringar". När det gäller den ackrediterade stödåtgärden nr 7 hade det faktum att tilldelningen av finansiella medel för finansieringen av de första projekten inte hade godkänts av Slovakiens finansdepartement 2002 och 2003 en inverkan på antalet projekt som lämnades in och följaktligen på upptagningen av Sapard-medel;
- Nationella bidrag. Under 2002 var villkoren för att söka bidrag från nationella program enklare att uppfylla för företagare än villkoren för bidrag från Sapard;
- Bristande erfarenhet hos potentiella sökande. Kombinationen av bristande erfarenhet hos potentiella sökande och strängare kriterier vid behandling av ansökningar om Sapard-stöd har resulterat i en lägre upptagning av finansiella medel än beräknat. Sapard-organet har kontinuerligt försökt förenkla sina förfaranden och interna arbetsrutiner. I slutet av 2002 hade betydande förenklingar införts vilket har påskyndat handläggningen av projekten. Handläggningstiden i Slovakien är ungefär 30 dagar (tid mellan projektinlämning och avtalsteckning med stödmottagaren). Tiden mellan mottagande av betalningsansökan och utbetalning är 35 dagar i genomsnitt;
- Bristande information. Företagare har inte fått tillräckligt med information om Sapard-programmet från den slovakiska kammaren för jordbruk- och livsmedelsföretag. Både under 2000 och 2001 har inblandningen i programmet av de flesta branschorganisationer och -föreningar varit begränsad. Under 2002 kunde en viss förbättring noteras på detta område;
- För låg kvalitet på rådgivningstjänsterna, beroende på rådgivarnas bristande erfarenhet av arbete med Sapard-projekt. Sapard-organet organiserar med jämna mellanrum kurser för rådgivare;
- För liten personal från jordbruksministeriet i både förvaltningsmyndigheten och Sapard-organet under 2001 och 2002 (på grund av ett behov av grundläggande organisatoriska förändringar i de berörda sektorerna. Det slovakiska jordbruksministeriet började genomföra dessa förändringar i slutet av 2002).

Sedan Sapard-programmet började genomföras (den 15 april 2002) har många åtgärder vidtagits och genomförts för att höja förmågan att absorbera programmedel. Under 2002 föreslog förvaltningsmyndigheten (det slovakiska jordbruksministeriet) flera programändringar. Efter ingående diskussioner inom övervakningskommittén för Sapard-programmet godkändes dessa ändringar enhälligt av STAR-kommittén den 20 februari 2002, den 24 juli 2002 samt den 18 november 2002. Ändringarna gällde i huvudsak utvidgning av programmets genomförande till hela det slovakiska territoriet, ändringar i

lönsamhetskriterierna (från september 2002), omdefiniering av sökande under stödåtgärd 7 (Markförbättringar), ändringar i förteckningen över stödberättigande kostnader samt ändringar i anslagsbeloppen inom enskilda åtgärder. Efter godkännandet av dessa ändringar utarbetade Sapard-organet handledningar och riktlinjer. Sapard-organet införde betydande förenklingar i sina arbetsrutiner och förfaranden för projektval, kontroll och återbetalning.

Nuläge (den 31 maj 2003)

I slutet av maj 2003 hade 197 projekt kommit in, av vilka 16 avvisades och 115 godkändes till ett belopp på 15 262 euro, dvs. 33 % av årsbeloppen för 2000 och 2001.

Åtgärd 1 – 47 inlämnade projekt, 31 godkända projekt

Åtgärd 2 – 105 inlämnade projekt, 61 godkända projekt

Åtgärd 4 a) – 32 inlämnade projekt, 15 godkända projekt

Åtgärd 5 – 13 inlämnade projekt, 8 godkända projekt.

9.7 SLOVENIEN

Anpassningar i nationell lagstiftning

Sloveniens vidtog följande åtgärder för att anpassa den rättsliga grunden för genomförandet av det särskilda föranslutningsprogrammet för jordbruket och landsbygdens utveckling (Sapard) och för verksamheten av Sapard-organet:

- Offentliggörande av förordningen om strukturpolitiska åtgärder för jordbruket inom programmet för landsbygdsutveckling 2000-2006 (Sapard) (Ur. l. RS 107/01, 74/02);
- Offentliggörande av förordningen om finansieringsbelopp som beviljas för åtgärder inom Sapard-programmet (Ur. l. RS 77/02);
- Första öppna anbudsinfordran för tilldelning av Sapard-anslag (Ur. l. RS 2/2002);
- Undertecknande av det ettåriga finansieringsavtalet för 2001 (19 mars 2002) och parlamentets ratificering av detsamma – offentliggörande av ratificeringsakten (Ur. l. RS Internationella avtal nr 16/02);
- Offentliggörande av den andra öppna anbudsinfordran för åtgärder inom Sapard-programmet (Ur. l. RS 97/02);
- Undertecknande av det ettåriga finansieringsavtalet för 2002 (7 april 2003).

Resultat av genomförandet av Sapard-programmet

På grundval av jordbrukslagen (Slovenska republikens officiella tidning Ur. l. RS 54/00) och i anslutning till programmet för landsbygdsutveckling 2000-2006 (Sapard-programmet) och bestämmelserna i det fleråriga finansieringsavtalet utfärdade den slovenska regeringen den 13 december 2001 förordningen om strukturpolitiska åtgärder för jordbruket inom programmet för landsbygdsutveckling 2000-2006 (Sapard), som fastställer åtgärder, syfte, stödmottagare och allmänna villkor för beviljande av föranslutningsstöd under Sapard. Förordningen utgör den rättsliga grunden för offentliggörandet av förordningen om finansieringsbelopp som beviljas för strukturpolitiska åtgärder för jordbruket inom programmet för landsbygdsutveckling 2000-2006 (Sapard) samt offentliggörandet av öppna anbudsinfordringar.

Hittills har Sapard-organet utlyst två öppna anbudsinfordringar (i januari 2002 och i november 2002) för följande fyra åtgärder inom planen för landsbygdsutveckling (förutom

åtgärden om tekniskt stöd): investeringar i jordbruksföretag (boskapsavel och bearbetning), investeringar i omstrukturering och anpassning av livsmedelsindustrin (mjölk, kött och fisk), stöd för ekonomisk diversifiering av jordbruksföretag (gårdsturism och hantverk) och infrastruktur på landsbygden (infrastruktur för vattenförsörjning, temarutter och väginfrastruktur).

Bland de ansökningar som har kommit in till följd av dessa två anbudsinfordringar finns det fleråriga investeringsprojekt. Den 13 april 2003 hade sammanlagt 112 ansökningar kommit in. I följande tabell visas läget för ansökningarna inom dessa fyra åtgärder:

Åtgärd	TOTAL T	Beslut om stöd	Ingångna kontrakt	Annullerade kontrakt	Betalningsansökningar	Avvisade	Underkända
I. Investeringar i jordbruksföretag	20	13	13	/	17	/	5
II. Investeringar i livsmedelsindustrin	19	11	11	/	12	7	/
III. Ekonomisk diversifiering av jordbruksföretag	49	32	27	5	25	4	8
IV. Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur	24	14	14	/	23	4	/
TOTALT	112	70	65	5	77	15	13

Sammanlagt 65 investeringskontrakt ingicks med Sapard-organet. Det sammanlagda värdet av åtagandena uppgick till 2,5 miljarder SIT 2,5.

ÅTGÄRD	Syfte	Antal ingångna kontrakt	Totala anslag (I SIT ²⁴)	Nationella medel	EU-medel
I. Investeringar i jordbruksföretag	Nötkreatur	9	228 031 054	76 010 351	152 020 703
	Grisar	3	76 187 610	25 395 870	50 791 740
	Får och getter	1	6 981 543	2 327 181	4 654 362
	Totalt	13	311 200 207	103 733 402	207 466 805
II. Investeringar i bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter	Mjölk	5	286 081 838	95 360 613	190 721 225
	Kött	6	975 678 572	325 226 191	650 452 381
	Totalt	11	1 261 760 410	420 586 803	841 173 607
III. Ekonomisk diversifiering av jordbruksföretag	Turism	27	447 925 509	149 308 503	298 617 006
	Handverk	0	0	0	0
	Totalt	27	447 925 509	149 308 503	298 617 006
IV. Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur	Vattenförsörjning	14	549 552 507	183 184 169	366 368 338
	Temarutter	0	0	0	0
	Totalt	14	549 552 507	183 184 169	366 368 338
TOTALT		65	2 570 438 633	856 812 878	1 713 625 755

²⁴

1 euro = SIT 232,5825.

Övervakningskommittén och förslag till programändringar

Vid sitt andra sammanträde (10 december 2002) informerades ledamöterna i övervakningskommittén för Sapard om hur genomförandet av Sapard-åtgärderna låg till jämfört med övervakningsindikatorerna. Samtidigt fick de ta del av förslaget till ändringar i Sapard-programmet.

Under 2002 och i början av 2003 utarbetade MAFF (förvaltningsorganet för Sapard-programmet) ett förslag om ändring av gällande behörighetskriterier för de olika åtgärderna inom Sapard-programmet. Ändringarna gäller i synnerhet åtgärd 1, där antalet ansökningar låg långt under förväntningarna. För att öka intresset för dessa anslag utarbetades ett förslag till nya kriterier i samförstånd med Sapard-organet och Agricultural Extension Service. Ändringsförslaget vidarebefordrades till kommissionen (GD AGRI, F4 – Sapard-programmet) och presenterades i detalj för övervakningskommitténs ledamöter vid deras andra sammanträde den 10 december 2002. Vid sammanträdet enades man om att handlingarna skulle kompletteras och att förslagen från arbetsmarknadens parter skulle beaktas innan handlingarna åter skulle granskas av övervakningskommittén genom skriftligt förfarande. Det nya förslaget godkändes av övervakningskommittén den 8 april 2003 och överlämnades till kommissionen för harmonisering inom kommissionens avdelningar och vidarebehandling inom STAR-kommittén.

De viktigaste ändringarna gäller kriterierna för åtgärd 1 "Investerings i jordbruksföretag".

Följande ändringar hade föreslagits: åldersgränsen för stödmottagare tas bort, stöd för trädgårdsodling skall ingå, minimistorleken för stödberättigade jordbruksföretag sänks till 3 ha, köp av jordbruksmaskiner bör inte vara ett investeringsvillkor, räckvidden för investeringen bör ökas liksom det högsta beloppet i offentligt stöd per programperiod, stöd för uppförande och särskilt för anpassning av stallar bör inte ges enbart vid uppfödning av frigående djur, men vid alla former av uppfödning i enlighet med normerna för djurskydd.

Slovenien – Finansieringsöversikt (ackumulerade uppgifter fram till den 31 december 2002, i SIT)

ÅTGÄRD	Sapard-programmet 2000 – 2006 Beslut nr C(2000) 3138 av den 27 oktober 2000			Sapard-organets åtaganden			
	Totala stödberättigande utgifter	Offentligt		Antal projekt	Stödberättigande utgifter		
		Totalt	EU		Totalt	Offentligt	
	a	b	c	d		e	f
Investeringar i jordbruksföretag	10 867 233 321,00	4 890 255 215,00	3 260 170 143,00	12	588 751 446,00	271 183 555,00	180 789 036,70
Bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter	15 968 181 136,00	5 588 863 103,00	3 725 908 735,00	10	3 586 488 009,00	1 253 544 610,00	835 563 073,00
Diversifiering av verksamhet som ger alternativa inkomster	3 912 345 528,00	1 956 172 764,00	1 304 115 176,00	21	665 664 528,00	332 832 265,00	221 888 177,00
Infrastruktur på landsbygden	1 862 954 368,00	1 862 954 368,00	931 477 184,00	10	464 350 201,00	348 262 652,00	232 175 101,30
Tekniskt stöd	110 251 164,00	110 251 164,00	82 688 636,00	–	–	–	–
Totalt	32 720 965 517,00	14 408 496 614,00	9 304 359 874,00	53	5 305 254 184,00	2 205 823 082,50	1 470 415 388,00

Slovenien – Finansieringsöversikt (ackumulerade uppgifter fram till den 31 december 2002, i SIT)

	Genomförande					Indikatorer för genomförande						
	Antal fullbordade projekt	Stödberättigande utgifter				Procentandel fullbordade projekt	Åtaganden för stödberättigande utgifter i procent av totala stödberättigande utgifter inom programmet	Utbetalningar till stödmottagare i procent av åtagandena	Utbetalningar till stödmottagare i procent av begärt stöd	Utgifter som betalats av stödmottagare i procent av totala åtaganden	EU-åtaganden i procent av budgetanslag	EU-betalningar i procent av budgetanslagen till programmet (15=8/2)
		Utgifter som gjorts av stödmottagare		Offentligt stöd som utbetalats till stödmottagare								
		Deklarerade utgifter	Begärt stöd	Totalt stöd	EU							
h	i	j	k	l	m = h/d	n = e/a	o = k/f	p = k/j	q = i/e	r = g/c	s = l/c	
Investeringar i jordbruksföretag	0	345 668 151,90	158 699 096,84	142 339 124,00	94 892 749,40	0,0%	5,4%	52,5%	89,7%	58,7%	5,5%	2,9%
Bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter	0	590 515 221,30	195 000 000,00	195 000 000,00	130 000 000,70	0,0%	22,5%	15,6%	100,0%	16,5%	22,4%	3,5%
Diversifiering av verksamhet som ger alternativa inkomster	1	146 905 889,10	73 532 763,22	51 692 452,50	34 461 636,00	4,8%	17,0%	15,5%	70,3%	22,1%	17,0%	2,6%
Infrastruktur på landsbygden	0	323 685 624,20	191 382 284,00	191 382 284,00	111 561 457,00	0,0%	24,9%	55,0%	100,0%	69,7%	24,9%	12,0%
Tekniskt stöd	–	–	–	–	–	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totalt	1	1 406 774 886,50	618 614 144,06	580 413 860,50	370 915 843,10	1,9%	16,2%	26,3%	93,8%	26,5%	15,8%	4,0%

9.8 UNGERN

Efter sin nationella ackreditering utlyste Sapard-organet en ansökningsomgång den 26 september 2002. Sökandena hade relativt kort tid på sig för att förbereda sina ansökningar. Trots den korta ansökningstiden och de invecklade krav som ställs på ansökningarna mottog de regionala kontoren och enheten för livsmedelsframställning ett oerhört stort antal ansökningar. Nästan varje sökande måste dock rätta till brister i ansökningshandlingarna. Den effektiva handläggningen av alla dessa ansökningar kunde först påbörjas när dessa brister var avhjälpna.

Syftet med denna analys är att redovisa antal ansökningar och begärda stödbelopp för de tre ackrediterade åtgärderna samt vissa uppgifter om de sökande, dvs. typ av sökande och region

9.8.1 Grunduppgifter om inlämnade ansökningar

De regionala kontoren mottog 1 160 ansökningar, vilka fördelas på de olika åtgärderna enligt följande tabell.

Åtgärd	Ansökningar		Projekt	Stöd	Genomsnitt		
	Antal	Fördelning (%)	Värde (tusen HUF)	Begärt stöd (tusen HUF)	Värde per projekt	Stöd per projekt	
						Begärt stöd	Stöd i % av värde
111 Investeringar i jordbruksföretag	308	26,6	14 667 700	5 526 576	47 622	17 943	37,7
1111 Inköp av maskiner	59	5,1	1 778 931	512 100	30 151	8 680	28,8
1113 Investeringar i byggnader	152	13,1	8 199 265	3 126 885	53 943	20 572	38,1
1114 Övriga investeringar i jordbruksföretag	97	8,4	4 689 504	1 887 591	48 345	19 460	40,3
114 Förbättring av bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter	251	21,6	25 023 701	9 733 201	99 696	38 778	38,9
1308 Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur	601	51,8	14 778 828	10 523 396	24 590	17 510	71,2
TOTALT	1 160	100,0	54 470 229	25 783 173			

Mer än 50 % av ansökningarna gällde åtgärden "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur". Många ansökningar avsåg förbättringar i livsmedelsindustrin. Däremot fanns det bara ett litet intresse för åtgärden "Inköp av (jordbruks)maskiner". Detta kan bero på de strikta villkoren som gällde under 2002 för att få stöd för den typen av investeringar.

När det gäller åtgärd 111 "Investeringar i jordbruksföretag" är det genomsnittliga projektvärdet faktiskt lägre än det högsta värdet. När det gäller åtgärd 1308 "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur" kan det begärda stödet variera mellan 6 miljoner HUF²⁵ och 60 miljoner HUF. Därför kan inga slutsatser dras från genomsnittsvärdena.

²⁵

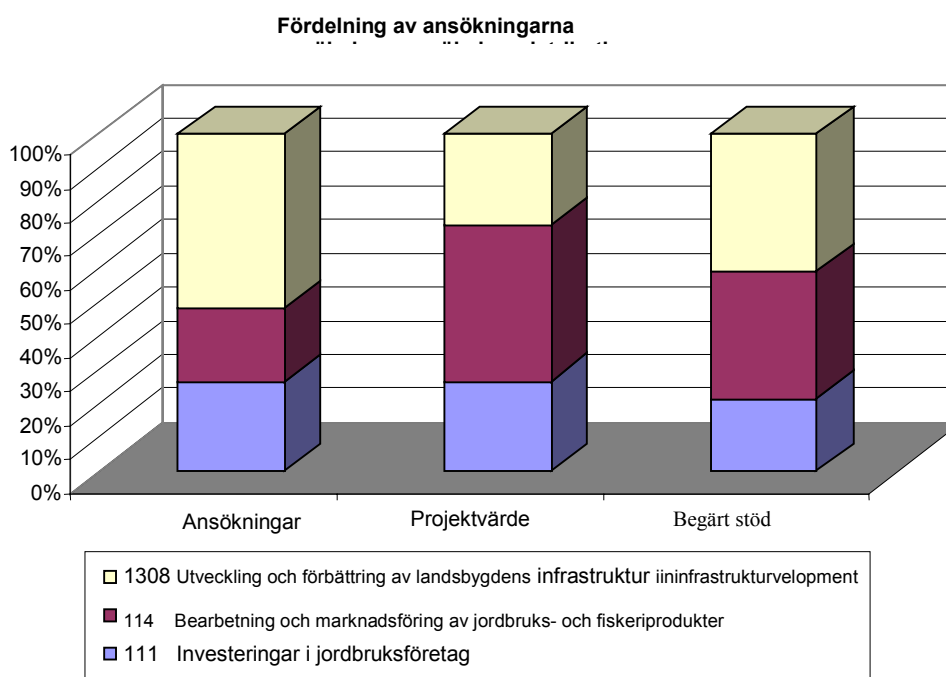
1 euro = HUF 245,68.

En jämförelse mellan budgetanslag och inkomna ansökningar för vissa åtgärder visar att

- ansökningar för förbättringar i livsmedelsindustrin ligger över budgeten,
- ansökningar för förbättrade infrastrukturer ligger på en hög nivå,
- ansökningar rörande jordbruksföretag är lägre än vad som borde vara möjligt.

Att åtgärderna 114 och 1308 är mer attraktiva beror på den höga graden av stöd och det höga stödbeloppet.

I följande diagram visas den procentuella fördelningen av ansökningarna för dessa tre åtgärder i antal, projektvärde och begärt stöd.

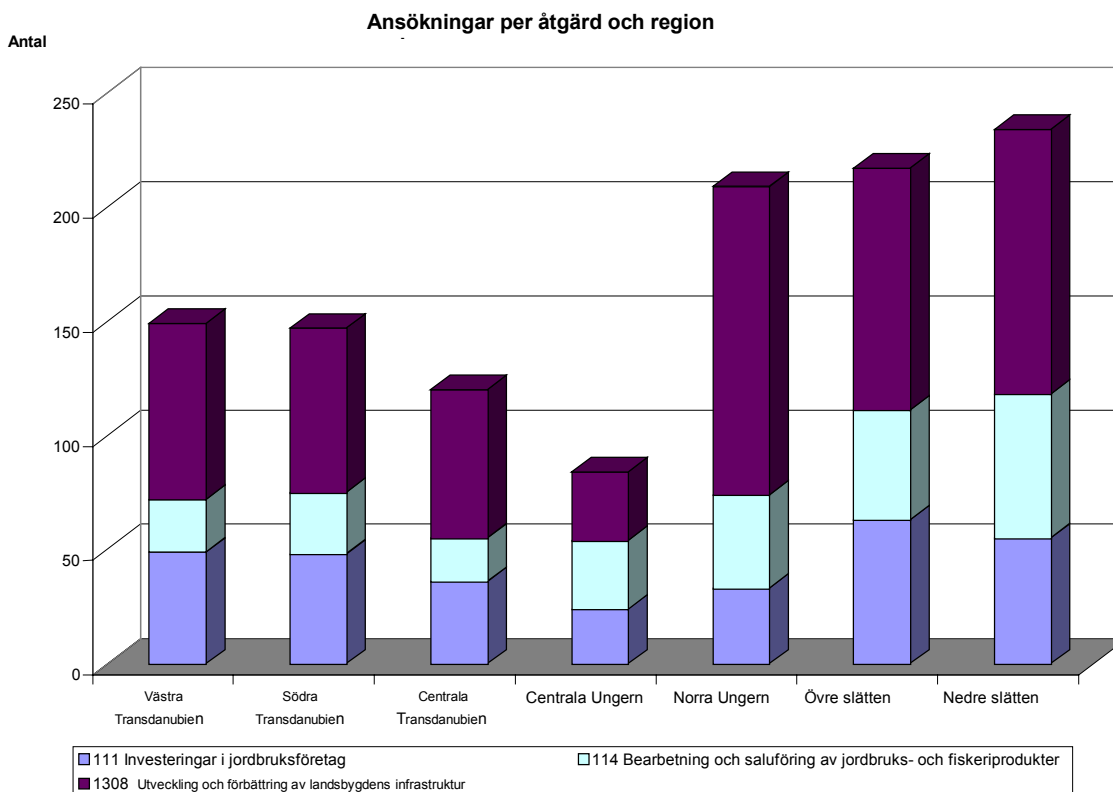

9.8.2 Regional fördelning av inkomna ansökningar

Vi kan anta att intresset för att söka stöd har samband med områdets ekonomiska situation. Det minsta antalet ansökningar kom från den centralungerska regionen, vilket kan beror på att denna region är den minsta av de sju regionerna.

De flesta ansökningar rörande åtgärden "Investeringar i jordbruksföretag" kom från Norra stora slätten. Endast 33 ansökningar kom från Norra Ungern vilket delvis kan bero på regionens ogynnsamma förutsättningar för jordbruksproduktion.

I följande diagram visas fördelningen av ansökningarna på de olika regionerna.

Investeringarna i bearbetning och saluföring av livsmedel är koncentrerade till den östra delen av Ungern, vilket kan bero på tradition.

Den största överraskningen är det stora intresset för utvecklingen av infrastruktur. Hela 135 ansökningar kom från norra Ungern, medan det största stödbeloppet begärdes av regionen "Övre slätten".

Vi har även undersökt genomsnittet för det begärda stödet per region och åtgärd. Det totalt begärda stödet per projekt ligger 29 % högre i centrala Ungern än i övriga landet. När det gäller västra Transdanubien är denna indikator 11,5 % lägre än genomsnittet.

9.8.3 Deltagare i den första ansökningsomgången

51,4 % av ansökningarna lämnades in av företag. Om man räknar med kooperativ har 649 företag deltagit i ansökningsomgången. Egenföretagare lämnade in 290 ansökningar eller 25 % av det totala antalet ansökningar. Lokala myndigheter skickade in 195 ansökningar, som samtliga utom en gällde åtgärden "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur". Övriga organisationer (t.ex. icke-statliga organisationer) inkom med 26 ansökningar, vilket är något mer än 2 % av det totala antalet ansökningar.

När det gäller åtgärd 111 har mer än 50 % av ansökningarna lämnats in av företag. Motsvarande siffra för åtgärd 114 är drygt 75 %. Ungefär 5 % av ansökningarna lämnades in av kooperativ, vilket är ganska lågt särskilt när det gäller åtgärden "Investeringar i jordbruksföretag".

Egenföretagare har varit ganska aktiva och lämnade in 40 % av ansökningarna inom åtgärden "Investeringar i jordbruksföretag".

Däremot har endast en liten andel av ansökningarna för "Förbättring av infrastrukturen" lämnats in av lokala myndigheter (194 ansökningar). För denna åtgärd mottogs 234 ansökningar från företag och 123 från egenföretagare.

Projektvärden och begärt stöd ligger i linje med den förväntade ekonomiska kapaciteten hos vissa typer av sökanden. Ansökningar med de högsta projektvärden har lämnats in av företag som är juridiska personer.

I absoluta tal är värdet av ansökningar som lagts fram av egenföretagare och företag som inte är juridiska personer bara 40 % av värdet av ansökningar som inlämnats av företag som är juridiska personer. Situationen är densamma för åtgärderna 111 och 114. Projektvärdet av ansökningar från kooperativ inom åtgärderna 111 och 114 är ungefär detsamma som för projekt som lämnats in av företag som är juridiska personer.

9.8.4 Sammanfattning

Den första ansökningsomgången började den 26 september 2002 och avslutades för vissa åtgärder den 16 november och för andra den 1 december. Under denna period inlämnades fler ansökningar till Sapard-organets regionala kontor än förväntat.

Mer än 50 % av de 1 160 ansökningarna lämnades in av företag. När det gäller åtgärder för att förbättra produktionsvillkoren, särskilt genom investeringar i jordbruksföretag, inlämnades också en mängd ansökningar av egenföretagare.

När det gäller utveckling av infrastrukturer var företagen mer aktiva än lokala myndigheter.

För att avgöra hur Sapard-programmet har genomförts krävs det ytterligare analyser av ansökningarna och sökandena.

Vad gäller de fem nya åtgärderna:

- Den 31 januari 2003 mottog den nationella utanordnaren dokumentationen om de fem nya åtgärderna.
- På grundval av detta påbörjade det nationella revisionskontoret ackrediteringsförfarandena i organet den 1 april 2003.

9.9 RUMÄNIEN

Europeiska unionen kommer att tilldela Rumänien ett icke återbetalningsbart belopp på 153 miljoner euro på årsbasis i sju år för att underlätta antagandet av gemenskapens regelverk på detta område och för att förbättra jordbrukssektorns konkurrenskraft.

9.9.1 Det institutionella systemet för Sapard

- *Sapard-organet* är en offentlig juridisk person som lyder under ministeriet för jordbruk, livsmedel och skogsbruk och svarar för det tekniska och finansiella genomförandet av programmet.
- *Den behöriga myndigheten* är generaldirektoratet för den nationella fonden inom finansministeriet, som har i uppdrag att granska Sapard-organets strukturer och rutiner vad gäller administration, bokföring, utbetalningar och internrevision.
- *Förvaltningsmyndigheten* inrättas inom ministeriet för europeisk integration och svarar för en effektiv och korrekt samordning och rapportering med avseende på övervakning och utvärdering av programmet.

- *Det attesterande organet* är den rumänska revisionsrätten och dess viktigaste behörighet är granskning och attestering av Sapard-organets årsräkenskaper.
- *Övervakningskommittén* består av företrädare för statliga institutioner som är verksamma på de områden som omfattas av programmet, arbetsmarknadens parter och observatörer från Europeiska kommissionen och har inrättats för att övervaka programmets genomförande och säkerställa dess effektivitet och kvalitet.
- *Organ till vilka vissa befogenheter har delegerats* av Sapard-organet skall säkerställa att åtgärderna 1.1 "Förbättring av bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter" och 2.1 "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur" genomförs på ett korrekt sätt och kontrollera att ansökningar om stöd och utbetalning är berättigade. Dessa två organ är ministeriet för jordbruk, livsmedel och skogsbruk och ministeriet för offentliga bygg- och anläggningsarbeten, transport och bostäder.

9.9.2 Publicitetsåtgärder för Sapard-programmet

Informationskampanjen för Sapard-programmet i Rumänien startade i september 2001 och hade till syfte att tillhandahålla alla intresserade personer och offentliga institutioner broschyrer, foldrar och annat informationsmaterial, som t.ex. handledningar för sökande.

För att främja programmet organiserade åtta regionala Sapard-kontor regionala seminarier och informationskonferenser om gemenskapens program och politiska åtgärder.

9.9.3 Genomförande av Sapard-programmet

I enlighet med gemenskapens förordningar och landets föranslutningsstrategi vidtogs från och med år 2001 åtgärder på lagstiftningsområdet och på institutionell nivå för att skapa och bygga ut den administrativa ram som behövs för att genomföra Sapard-programmet i Rumänien.

Samtidigt med förberedelserna för extern ackreditering av Sapard-organets centrala och regionala strukturer och tekniska kontor har under 2002 följande särskilda åtgärder vidtagits i enlighet med lag nr 316/2001 om ratificering av det fleråriga finansieringsavtalet:

- Ratificering av det ettåriga finansieringsavtalet för 2001 och utarbetande av det nödvändiga dokumentationsunderlaget för undertecknandet av 2002 års finansieringsavtal, organisation och genomförande av möten i övervakningskommittén för Sapard-programmet, förberedande och genomförande av särskilda förfaranden för uppdatering och ändring av det nationella programmet för jordbruk och landsbygdsutveckling (NPARD)²⁶ samt förberedelser inför ackreditering av andra åtgärder i programmet.
- Förberedelser inför halvtidsutvärderingen som måste vara klar senast den 31 december 2003.
- Övervakning av genomförandet av åtgärder och delåtgärder inom programmet och övervakning av registreringsprocessen.

²⁶ Den 26 juni 2002 granskade STAR-kommittén i Bryssel Rumäniens förslag om ändring av det nationella programmet för jordbruk och landsbygdsutveckling (NPARD). På grundval av STAR-kommitténs positiva yttrande antogs den 11.7.2002 beslut CE/H/2002/1936 om ändring av NPARD, vilket godkändes genom kommissionens beslut KOM(2000) 3742 slutlig av den 12 december 2000.

- Övriga institutionella anpassningar och lagändringar som krävs för att genomföra Sapard-målen och säkerställa effektivitet i den pågående verksamheten.

9.9.4 Ackreditering av Sapard-organet

Den 31 juli 2002 antog Europeiska kommissionen *beslut 638/31/EG* om delegering av förvaltningen av Sapard-stöd till de relevanta myndigheterna i Rumänien. Sapard-organet ackrediterades för det tekniska och finansiella genomförandet av åtgärderna 1.1 "Förbättring av bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter", 2.1 "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur" och 4.2 "Tekniskt stöd".

9.9.5 Översikt över Sapard-programmet i Rumänien

Den 1 augusti 2002 offentliggjordes en offentlig infordran av finansieringsansökningar (projekt) från potentiella sökande inom ramen för åtgärderna 1.1 "Förbättring av bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter" och 2.1 "Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur". Inlämningen av finansieringsansökningar till de regionala kontoren för genomförande av Sapard-programmet (BRIPS) sker i månatliga omgångar.

Sapard-organet undertecknade sammanlagt 414 kontrakt med stödmottagare från den offentliga och den privata sektorn under ansökningsomgångarna i augusti och september (394 kontrakt för åtgärd 2.1 och 20 kontrakt för åtgärd 1.1), till ett totalbelopp på 325,8 miljoner euro i stödberättigande utgifter.

När det gäller omgången för oktober undertecknade Sapard-organet 8 kontrakt för åtgärd 1.1 till ett totalbelopp på 6,9 miljoner euro i stödberättigande utgifter och valde samtidigt ut 43 inom åtgärd 2.1 till ett totalbelopp på 36,47 miljoner euro i stödberättigande utgifter.

Under november- och december-omgångarna registrerade de regionala kontoren för genomförande av Sapard-programmet 21 projektansökningar för åtgärd 1.1 och 394 projektansökningar för åtgärd 1.2 till ett belopp på sammanlagt 321,4 miljoner i stödberättigande utgifter.

Idag prioriterar de rumänska myndigheterna förberedelsen av andra åtgärder inom NPARD med sikte på ackreditering, i synnerhet åtgärderna 3.1 "Investeringar i jordbruksföretag", 3.4 "Utveckling och diversifiering av ekonomisk verksamhet som ger upphov till mångfaldig verksamhet och alternativa inkomster" och 4.1 "Förbättring av yrkesutbildning".

9.9.6 Halvtidsutvärdering av Sapard-programmet

I december 2002 undertecknade Sapard-organet, som upphandlande myndighet, och ministeriet för europeisk integration, som stödmottagare inom åtgärd 4.2 "Tekniskt stöd inom Sapard-programmet", ett ramavtal för projektet "*Halvtidsutvärdering av Sapard-programmet i Rumänien*".

Konsultavtalet om halvtidsutvärdering av Sapard-programmet i Rumänien skall genomföras på 9 månader, dvs. i perioden maj–december 2003.

9.10 POLEN

9.10.1 Förberedelser

Sapard-programmet började genomföras i Polen efter kommissionens beslut av den 2 juli 2002 om delegering av förvaltningen av stöd till genomförandeorgan för föranslutningsåtgärder inom jordbruket och landsbygdens utveckling i Republiken Polen

(EGT L 173, 3.7.2002, s. 41) för fem utav sju åtgärder motsvarande 87 % av de tillgängliga anslagen.

Den 9 juli 2002 offentliggjordes ministerrådets förordning om omfattningen, riktlinjer och metoder för genomförande av arbetsuppgifterna för organet för omstrukturering och modernisering av jordbruket med avseende på förvaltningen av finansiella medel från Europeiska unionen (Republiken Polens officiella tidning nr 102, punkt 928). Förordningen är den grundläggande nationella rättsakten när det gäller principerna för beviljande av Sapard-stöd.

9.10.2 Inledningskedet av genomförandet

Den 9 juli 2002 offentliggjorde organet för omstrukturering och modernisering av jordbruket ett pressmeddelande för att informera potentiella stödmottagare om tidpunkterna för inlämning av ansökningar om stöd.

Eftersom anslagen för åtgärd 1 inte utnyttjades helt och anslagen för åtgärd 3 överutnyttjades inom ramen för de ettåriga finansieringsavtalen för 2000 och 2001 antog övervakningskommittén för Sapard resolution nr 16 av den 5 november 2002 om överföring av medel mellan olika åtgärder inom Sapard-programmet. Resolutionen stödjer sig på 10 %-regeln i Sapard-programmet som innebär att anslagen för en särskild åtgärd får höjas med 10 % av det totala anslagsbeloppet för denna åtgärd för perioden 2000–2006. I enlighet med denna resolution överfördes ett belopp på 47 349 252 euro (35 511 939 euro i EU-medel och 11 837 313 euro i nationell medfinansiering) från åtgärd 1 till åtgärd 3, vilket innebar en höjning av anslagen för åtgärd 3 inom ramen för finansieringsavtalen för 2000 och 2001 från 187 827 131 euro till 235 176 383 (EU-medel + nationell medfinansiering).

Överföringen innebär att man, utifrån de ansökningar som mottagits och registrerats per den 31 december 2002, kommer att kunna underteckna avtal med stödmottagare (efter avslutandet av de offentliga upphandlingarna för åtgärd 3) för mer än 60 % av de ursprungligen totalt tillgängliga anslagen i finansieringsavtalen för 2000 och 2001.

9.10.3 Problem i samband med redan ackrediterade åtgärder

Åtgärd 1 – Förbättring av bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter

- Svår ekonomisk situation i livsmedelsindustrin.
- Instabilt läge på marknaden vad gäller avsaltningsmöjligheter för jordbruks- och fiskeriprodukter.
- Höga kostnader för bankgarantier i samband med lån.
- Förpliktelsen, enligt programmets bestämmelser, att endast söka inom ett av tre möjliga investeringskategorier: A – Investeringar som är strikt begränsade till anpassning till EU-krav, B – Investeringar som är strikt begränsade till ökat mervärde, kvalitetsförbättringar osv., och C - Investeringar som är strikt begränsade till att minska skadliga miljöeffekter. Graden av medfinansiering varierar för dessa tre kategorier. Fler kategorier kan inte kombineras i ett och samma projekt.
- Korta projektider (tidsfristen för inlämning av betalningsansökningar som omfattas av finansieringsavtalen för 2000 och 2002 är enligt polsk lag den 10 augusti 2003) på grund av de tidsfrister för åtaganden (2003) som föreskrivs i finansieringsavtalen för 2000 och 2002.
- Återbetalning av en del av de stödberättigande utgifterna efter projektavslutning.
- Det stora antalet dokument som skall bifogas ansökningen enligt polsk lag.

- Ansökningsblanketten är omfattande och mycket detaljerad.

Åtgärd 2 – Investeringar i jordbruksföretag

Många jordbrukare som är över 50 år kan inte överlämna sina gårdar till sina arvingar, eftersom de fortfarande är för unga för att gå i pension, och får inte heller delta i denna åtgärd eftersom den övre åldersgränsen enligt polsk lag är 50 år. Vissa yngre jordbrukare kan av liknande skäl inte bevisa att de har tillräckligt lång erfarenhet av att sköta en egen gård (av skäl som har med pensionsrättigheter att göra ägs gården ibland formellt av föräldrarna fast den i praktiken drivs av deras barn).

Av kontakter och förfrågningar hos jordbrukare framgår att de främsta skälen till att de avhåller sig från att söka Sapard-stöd är följande:

- jordbruksföretagens svåra ekonomiska situation
- kreditkostnader
- bestämmelsen att upplupna kostnader inte ersätts förrän efter projektets avslutning
- brist på eget kapital
- instabilt läge på marknaden, oro för att vissa produkter inte kommer att kunna avsättas
- korta projektider (tidsfristen för inlämning av betalningsansökningar som omfattas av finansieringsavtalen för 2000 och 2002 är enligt polsk lag den 10 augusti 2003) på grund av de tidsfrister för åtaganden (2003) som föreskrivs i finansieringsavtalen för 2000 och 2002
- det stöd som de ursprungliga och eftersträvade produktionsnivåerna berättigar till är lågt
- för låg medfinansieringsvolym
- formella svårigheter i samband med sammanställningen av verifikationshandlingar (de handlingar som skall bifogas ansökan får inte vara mer än en månad gamla, kostnader för bilagorna)
- möjlighet att få projektfinansiering på annat håll (förmånliga nationella lån, som inte kräver lika mycket formaliteter)
- svårigheter att uppfylla formella ålders- och utbildningskriterier, krav på anslutning till jordbrukarnas sociala försäkringskassa eller på erfarenhet av jordbruk.

Åtgärd 3 "Utveckling av infrastruktur på landsbygden" fick mycket god respons vad gäller både antal ansökningar och ansökningarnas kvalitet, främst beroende på att kommuner och lokala myndigheter redan har stor erfarenhet av att söka offentligt stöd både på nationell nivå och från andra föranslutningsinstrument (Phare, Ispa).

Följande problem kan dock nämnas:

- Korta projektider (tidsfristen för inlämning av betalningsansökningar som omfattas av finansieringsavtalen för 2000 och 2002 är enligt polsk lag den 10 augusti 2003) på grund av de tidsfrister för åtaganden (2003) som föreskrivs i finansieringsavtalen för 2000 och 2002;
- Bestämmelsen att upplupna kostnader inte ersätts förrän efter projektets avslutning.

9.10.4 Åtgärder som skall ackrediteras

Åtgärd 4 – Diversifiering av ekonomisk verksamhet på landsbygden

Man befinner sig i slutskedet av förberedelsefasen. En ny beskrivning av denna åtgärd i det operativa programmet för Sapard antogs av övervakningskommittén den 7 februari 2002 och av STAR-kommittén den 20 mars 2002 och godkändes den 4 april genom ett beslut från kommissionen. Förfaranden för denna åtgärd utarbetades av organet för omstrukturering och modernisering av jordbruket i september 2002 och skickades till den nationella utanordnaren. På grundval av den preliminära ackrediteringsrapport som upprättats av en extern revisor antog den nationella utanordnaren den 11 juni ett beslut om utfärdande av en nationell ackrediteringshandling för åtgärd 4.

Åtgärd 5 – Miljövänligt jordbruk (pilotprojekt)

Borttagningen av åtgärden "Beskogningsplan (pilotprojekt)" antogs av övervakningskommittén för Sapard den 5 februari 2002. Vid nästa möte den 21 juni 2003 antogs borttagningen av "Åtgärden för miljövänligt jordbruk (pilotprojekt)" genom resolution nr 14/2002. Vid sitt möte den 18 december 2002 antog kommittén resolution nr 18/2002 om genomförande av planen "Miljövänligt jordbruk (pilotprojekt)" under åtgärd 5 av det operativa Sapard-programmet. Detta var resultatet av långa förhandlingar mellan Polen och Europeiska kommissionen efter det tidigare beslutet att stryka åtgärd 5 från programmet.

Resolutionen beror på att det finns ett behov av att förbereda och pröva en institutionell ram för programmet för miljövänligt jordbruk efter Polens tillträde till Europeiska unionen. Detta ligger i linje med det nationella programmet för miljövänligt jordbruk som skall genomföras inom ramen för den kommande planen för landsbygdsutveckling 2004–2006.

Beskrivningen av denna plan har lagts fram och röstats igenom vid övervakningskommitténs möte den 4 juni 2003 med målsättningen att börja genomföra åtgärd 5 hösten 2003.

9.10.5 Programändringar som godkänts av övervakningskommittén den 18 december 2002

För att underlätta tillträdet till och höja intresset för stöd från Sapard-programmet vidtog ministeriet för jordbruk och landsbygdsutveckling samt organet för omstrukturering och modernisering av jordbruket (Sapard-organet) redan under 2002 åtgärder för att ändra programmet och förenkla genomförandeförfarandena.

När det gäller åtgärd 2 höjdes de ursprungliga och eftersträlvade produktionsgränserna för mjölk och grisar (och sänktes också när det gäller mjölkproduktion) samtidigt som bidragsnivåerna höjdes proportionellt för att öka antalet jordbruksföretag som söker stöd. Kravet på anslutning till jordbrukarnas sociala försäkringskassa slopades.

När det gäller åtgärd 1 infördes möjligheten att kombinera olika kategorier av investeringar samt en enhetlig medfinansieringsnivå (50 % av de stödberättigande utgifterna). Uppdelningen i kategorierna A, B och C avskaffades således.

Programändringarna godkändes av övervakningskommittén den 18 december 2002.

Kommissionen förväntas godkänna alla dessa ändringar under första hälften av 2003 efter de polska myndigheternas meddelande om relevanta ändringar i de ackrediterade förfarandena.

Man räknar med att dessa ändringar under 2003 kommer att leda till en betydande ökning av antalet sökande och av de finansiella åtagandena under Sapard i Polen.

BILAGA A – Fleråriga finansieringsavtal – Ettåriga finansieringsavtal - Tidsplan

Finansieringsavtal	Bulgarien	Tjeckien	Estland	Ungern	Lettland	Litauen	Polen	Rumänien	Slovakien	Slovenien
Förordningen om finansiella bestämmelser antas (EG nr 2222/2000)	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000
Internt samråd om utkastet till finansieringsavtal	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000
Avtalsförslag sänds ut till kandidatländer (KL)	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000
Förhandlingarna om finansieringsavtal inleds med KL inom ramen för ett arbetsseminarium	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000
Avtal som omarbetats med hänsyn till diskussionerna inom arbetsseminariet sänds till KL	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000
Mottagande av kommentarer från KL	28.08.2000	5.09.2000	2.09.2000	22.08.2000	18.08.2000	21.08.2000	21.08.2000	21.08.2000	22.08.2000	22.08.2000
Det andra interna samrådet inleds	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000
Det omarbetade avtalsförslaget sänds ut till KL	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000
Mottagande av kommentarer från KL	9.10.2000	18.10.2000	20.10.2000	20.10.2000	9.10.2000	13.10.2000	15.11.2000	<i>munligt "OK"</i> 26.10.2000	17.10.2000	18.10.2000
Det tredje interna samrådet inleds	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000
Det (preliminära) omarbetade avtalsförslaget sänds ut till KL	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000
Den avtalstext som läggs fram för kommissionen sänds till KL	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000
Beslut som bemyndigar kommissionen att underteckna finansieringsavtalet	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000
Överenskommelse med kandidatland	1.12.2000	1.12.2000	14.12.2000	26.1.2001	7.12.2000	11.12.2000	29.1.2001	12.12.2000	30.11.2000	8.12.2000
Undertecknande av det fleråriga finansieringsavtalet (FFA)	18.12.2000	5.02.2001	25.01.2001	1.03.2001	25.01.2001	5.03.2001	25.01.2001	2.02.2001	26.03.2001	5.03.2001
Undertecknande av det ettåriga finansieringsavtalet för 2000 (EFA)	12.02.2001	5.02.2001	1.03.2001	1.03.2001	30.03.2001	5.03.2001	29.03.2001	27.02.2001	26.03.2001	5.03.2001
FFA ingås	20.04.2001	10.12.2001	28.05.2001	15.06.2001	4.07.2001	29.08.2001	18.05.2001	17.1.2002 (SG)	16.05.2001	28.08.2001
EFA för 2000 ingås	20.04.2001	10.12.2001	28.05.2001	15.06.2001	11.05.2001	29.08.2001	18.05.2001	17.1.2002 (SG)	16.05.2001	16.10.2001
Åtagande finansiering för år 2000 (datum)	30.01.2001	31.01.2001	30.01.2001	13.02.2001	30.01.2001	13.02.2001	31.01.2001	13.02.2001	13.02.2001	13.02.2001

Finansieringsavtal	Bulgarien	Tjeckien	Estland	Ungern	Lettland	Litauen	Polen	Rumänien	Slovakien	Slovenien
EFA för 2001										
Utkast till EFA 2001 sänds till KL (skrivelse GD)	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001
Mottagande av kommentarer från KL om EFA 2001	19.10.2001	22.10.2001 (e-post)	29.10.2001		19.10.2001	30.11.2001	7.11.2001	26.10.2001	22.10.2001	26.10.2001
Svar till KL	28.11.2001	23.11.2001	05.12.2001		28.11.2001	21.12.2001	28.11.2001	23.11.2001	28.11.2001	5.12.2001
Slutligt utkast EFA 2001 sänds för internt samråd	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001
Kommissionens beslut of tillstånd att underteckna EFA 2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001
Åtagande finansiering för 2001 (belopp i euro + datum)	54.093.686 8.02.2002	22.896.727 18.04.2002	12.596.639 8.02.2002	39 492 002 14.05.2002	22 673 602 08.02.2002	30 956 192 08.02.2002	175 057 271 20.02.2002	156 328 303 06.03.2002	18 980 113 18.04.2002	6 576 465 08.02.2002
Undertecknande av EFA 2001	19.02.2002	30.10.2002	26.04.2002	07.10.2002	11.02.2002	29.04.2002	6.06.2002	30.01.2002	11.09.2002	19.03.2002
Skrivelse från GS och GD AGRI om förfaranden för att ingå EFA	10.10.2002									
Skrivelse från GS om ingående av EFA 2001	07.05.2002	21.11.2002	6.05.2002	20.11.2002	6.05.2002	6.05.2002	26.06.2002	6.05.2002	25.09.2002	6.05.2002
EFA för 2001 ingås	29.07.2002	19.06.2003		26.03.2003	30.05.2002	18.07.2002	10.06.2002	11.10.2002	4.11.2002	17.07.2002
Skrivelse till KL för att bekräfta ingående av EFA 2001	19.09.2002			14.04.2003	25.06.2002	19.09.2002	19.11.2002	19.11.2002	19.11.2002	19.09.2002
EFA 2002										
Utkast till EFA 2002 sänds till KL (skrivelse GD)	Skrivelse 14299 av den 13.06.2002									
Mottagande av kommentarer från KL om EFA 2002	26.07.2002	12.07.2002	19.07.2002	12.08.2002	11.07.2002	16.07.2002	08.08.2002	05.08.2002	12.08.2002	19.07.2002
Svar till KL (skrivelse GD)	05.09.2002	23.07.2002	23.07.2002	23.07.2002	23.07.2002	23.07.2002	05.09.2002	13.09.2002	10.09.2002	05.08.2002
Slutligt utkast EFA 2002 sänds för internt samråd	23 juli och 24 september 2002									
Kommissionens beslut om tillstånd att underteckna EFA 2002	22 oktober 2002									
Åtagande finansiering för 2002 (belopp i euro + datum)	55.582.227	23.526.795	12.942.243	40.578.737	23.297.531	31.808.039	179.874.468	160.630.119	19.502.405	6.757.436
Undertecknande av EFA 2002	4.04.2003	28.05.2003		26.06.2003	04.02.2003	17.02.2003	3.04.2003	1.04.2003	26.06.2003	07.04.2003
Skrivelse från GD AGRI om ingående av EFA 2002	23.04.2003	18.06.2003			28.03.2003	1.04.2003	14.04.2003	23.04.2003		14.04.2003
EFA för 2002 ingås	6.06.2003				12.05.2003	6.06.2003	14.04.2003	12.05.2003		
Skrivelse till KL för att bekräfta ingående av EFA 2002					5.06.2003		22.05.20h03			

Finansieringsavtal	Bulgarien	Tjeckien	Estland	Ungern	Lettland	Litauen	Polen	Rumänien	Slovakien	Slovenien
EFA 2003										
Utkast till EFA 2003 sänds till KL (skrivelse GD)	<i>Skrivelse 8855 av den 25.03.2003 ENBART för Rumänien och Bulgarien Skrivelse 8856 av den 25.03.2003 för 8 övriga KL</i>									
Mottagande av kommentarer från KL om EFA 2003	<i>25.04.2003 (e-post)</i>	<i>18.04.2003</i>	<i>28.04.2003</i>	<i>13.05.2003</i>	<i>22.04.2003</i>	<i>2.05.2003</i>	<i>7.05.2003</i>	<i>5.06.2003</i>	<i>5.06.2003</i>	
Svar till KL (skrivelse GD)	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>
Slutligt utkast EFA 2003 sänds för internt samråd	<i>Inget</i>									
Kommissionens beslut om tillstånd att underteckna EFA 2003	<i>27 maj 2003</i>									
Åtagande finansiering för 2003 (belopp i euro + datum)	<i>56 133 539</i>	<i>23 760 154</i>	<i>13 070 615</i>	<i>40 981 231</i>	<i>23 528 615</i>	<i>32 123 538</i>	<i>181 658 615</i>	<i>162 223 385</i>	<i>19.695.846</i>	<i>6.824.462</i>
Undertecknande av EFA 2003	<i>23.07.2003</i>	<i>22.07.2003</i>		<i>28.07.2003</i>	<i>27.06.2003</i>		<i>4.06.2003</i>	<i>31.07.2003</i>		<i>22.07.2003</i>
Skrivelse från GD AGRI om ingående av EFA 2003							<i>5.06.2003</i>			
EFA för 2003 ingås							<i>10.06.2003</i>			
Skrivelse till KL för att bekräfta ingående av EFA 2003										

BILAGA B – Programändringar fram till slutet av 2002

	<i>Bulgarien</i>	<i>Tjeckien</i>	<i>Estland</i>	<i>Ungern</i>	<i>Lettland</i>	<i>Litauen</i>	<i>Polen</i>	<i>Rumänien</i>	<i>Slovakien</i>	<i>Slovenien</i>
Kommissionens beslut om godkännande av Sapard-programmet [KOM(2000)....]	20.10.2000 3058 slutlig	26.10.2000 3105 slutlig	17.11.2000 3321 slutlig	18.10.2000 2738 slutlig	25.10.2000 3097 slutlig	27.11.2000 3329 slutlig	18.10.2000 3040 slutlig	12.12.2000 3742 slutlig	17.11.2000 3327 slutlig	27.10.2000 3138 slutlig
1:a programändringar som antagits av kommissionen den	21.05.2002	26.02.2002		26.11.2002	28.11.2001	23.12.2002	22.04.2002	11.07.2002	5.03.2002	
2:a programändringar som antagits av kommissionen den		12.04.2002			31.07.2002		5.12.2002		31.07.2002	
3:e programändringar som antagits av kommissionen den		31.07.2002								
4:e programändringar som antagits av kommissionen den		23.12.2002								

BILAGA C – DELEGERING AV FÖRVALTNING – Tidsplan och omfattning

Åtgärder som omfattas av kommissionens tidigare beslut om delegering av förvaltningen av stöd för det berörda kandidatlandet (C)

Åtgärder för vilka nationell ackreditering beviljats (N)

Åtgärder för vilka kandidatlandet har begärt nationell ackreditering (NR)

Åtgärder som inte omfattas av det godkända Sapard-programmet för det berörda kandidatlandet: (procentandel av EU-bidrag som beviljats programmen 2000-2006 i 2000 års priser enligt det ursprungligen godkända programmet)

Situationen den 16.6.2003

Åtgärder enligt artikel 2 i förordning (EG) nr 1268/1999 (1)	BULGARIEN		TJECKIEN		ESTLAND		UNGERN		LETTLAND		LITAUEN		POLEN		RUMÄNIEN		SLOVAKIEN		SLOVENIEN	
	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC	%	1:aC
– Investeringar i jordbruksföretag	31%	1:aC	16%	1:aC	43%	1:aC	28%	1:aC	23%	1:aC	47%	1:aC	18%	1:aC	15%		28%	1:aC	35%	1:aC
– Bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter	24%	1:aC ⁽⁴⁾	17%	1:aC	18%	1:aC	21%	1:aC	26%	1:aC	21%	1:aC	38%	1:aC	17%	1:aC	26%	1:aC	40%	1:aC
– Kvalitetskontroll, veterinärkontroll, livsmedel och konsumentskydd			9%	1:aC									3%							
– Miljövänliga jordbruksmetoder	2%		3%	2:aC	2%		4%		4%		1%		2%		2%		3%	N		
– Diversifiering av verksamhet som ger alternativa inkomster	6%	1:aC	16%	1:aC	18%	1:aC	16%		24%	1:aC	8%	1:aC	11%		10%		11%	1:aC ⁽³⁾	14%	1:aC
– Upprättande av avbytar- och förvaltningsverksamhet för jordbruksföretag																				
– Upprättande av producentgrupper	1%	N					7%						2%		5%	N				
– Renovering av byar, skydd av landsbygdskulturen	8%	N	11%	1:aC ⁽²⁾	4%		9%													
– Markförbättring och sammanläggning av skiften			20%	1:aC					2%								10%	1:aC		
– Upprättande och uppdatering av landregister																				
– Yrkesutbildning	4%	N	2%	N			2%		4%	1:aC	2%	1:aC	2%	1:aC	5%		2%	N		
– Landsbygdens infrastruktur	6%	N	5%	1:aC ⁽²⁾	12%	1:aC	12%	1:aC	12%	1:aC	16%	1:aC	28%	1:aC	28%	1:aC	4%	N ⁽³⁾	10%	1:aC
– Förvaltning av vattenresurser i jordbruket	6%														3%					
– Skogsbruk, beskogning, investeringar, förädling/saluföring	8%	N			1%				3%	1:aC	3%	N			10%		8%	1:aC		
– Tekniskt stöd	4%	N	1%	1:aC	2%		1%	1:aC	2%	N	2%	N	1%	1:aC	5%	1:aC	3%	N	1%	
TOTALT Program	100%	11	100%	9(2)	100%	8	100%	9	100%	9	100%	8	100%	7	100%	11	100%	9(3)	100%	5
Sammanlagt för åtgärder som omfattas av ackreditering	61%	3	98%	9(2)	91%	4	62%	4	92%	6	94%	5	87%	5	50%	3	83%	5(3)	99%	4
Mottagande av det första ackrediteringspaketet	18.12.2000		13.11.2001		5.02.2001		01.10.2002		27.06.2001		24.07.2001		20.09.2001		12.06.2002		7.01.2002		28.09.2001	
Datum för kommissionens beslut om delegerad förvaltning av stöd (1:a C)	14.05.2001		15.04.2002		15.06.2001		26.11.2002		6.12.2001		26.11.2001		2.07.2002		31.07.2002		15.04.2002		19.11.2001	
Mottagande av det andra ackrediteringspaketet	28.01.2003		16.10.2002						26.03.2003		3.03.2003						31.03.2003			
Datum för kommissionens beslut om delegerad förvaltning av stöd (2:a C)			19.02.2003																	
Mottagande av det tredje ackrediteringspaketet			16.01.2003																	
Datum för kommissionens beslut om delegerad förvaltning av stöd (3:e C)																				

(1) Det exakta namnet på åtgärden i respektive program kan skilja sig från namnen på åtgärderna i förteckningen.

(2) För Tjeckien är båda åtgärderna (Renovering av byar + infrastrukturer) inkluderade i Åtgärd 2.1: Renovering av byar och landsbygdens infrastruktur. Delegering av förvaltningen gäller båda.

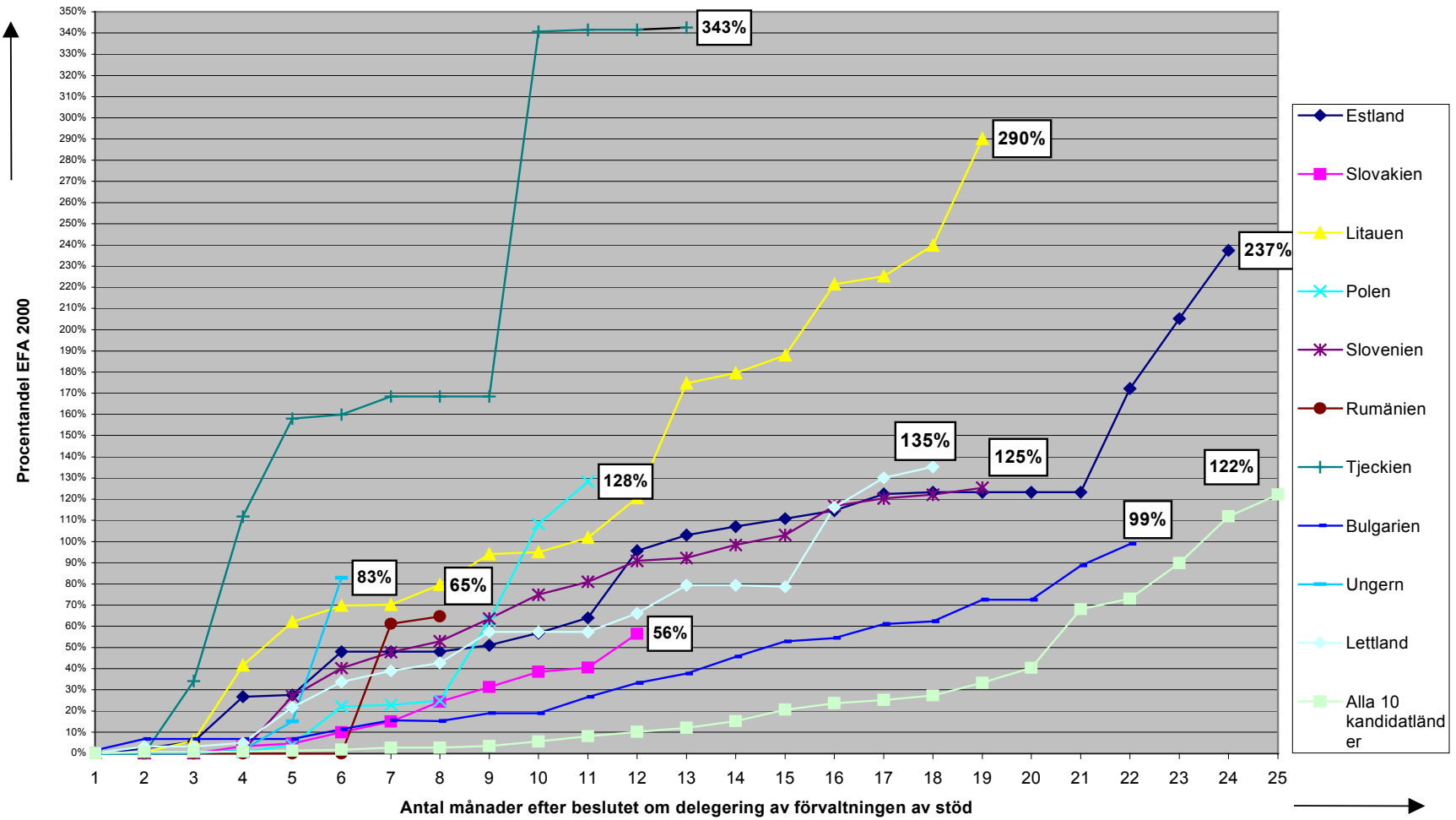
(3) För Slovakien är båda åtgärderna (diversifiering + infrastrukturer) inkluderade i Åtgärd 4: diversifiering av verksamhet på landsbygden. Delegerad förvaltning avser endast diversifiering.

(4) För Bulgarien befinner sig delåtgärden "Grossistmarknader" som är inkluderad i åtgärden "bearbetning och saluföring" för närvarande på stadiet "N".

BILAGA D/1 – Uppgifter om åtaganden gentemot slutmottagare

Ackumulerade belopp på godkända åtaganden för Sapard-stöd som gjorts av kandidatländerna sedan programmet startades																			(EURO)				
Kandidatland	Estland		Slovakien		Litauen		Polen		Slovenien		Rumänien		Tjeckien		Bulgarien		Ungern		Lettland		Totalt		
Sapard-stöd enligt EFA 2000	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	
	12 344 729	100	18 602 023	100	30 339 535	100	171 570 075	100	6 445 460	100	153 214 194	100	22 440 617	100	53 016 122	100	38 705 309	100	22 221 936	100	528 900 000	100	
Situationen i slutet av månaden																							
Juni 2001															834 978	2						834 978	0
Juli 2001	0	0													3 586 510	7						3 586 510	1
Augusti 2001	291 559	2													3 586 510	7						3 878 069	1
September 2001	685 133	6													3 586 510	7						4 271 643	1
Oktober 2001	3 310 460	27													3 580 322	7						6 890 782	1
November 2001	3 412 834	28													6 023 662	11						9 436 496	2
December 2001	5 922 129	48			0	0			0	0					8 248 833	16						14 170 962	3
Januari 2002	5 922 129	48			172 055	1			0	0					8 094 954	15			31 109	0		14 220 247	3
Februari 2002	5 922 129	48			1 811 919	6			0	0					10 074 484	19			730 211	3		18 538 743	4
Mars 2002	6 309 053	51			12 624 863	42			80 736	1					10 028 034	19			730 211	3		29 772 896	6
April 2002	7 010 494	57			18 828 773	62			1 740 370	27					14 109 903	27			1 107 913	5		42 797 453	8
Maj 2002	7 902 013	64	0	0	21 171 159	70			2 593 328	40			0	0	17 605 139	33			4 821 309	22		54 092 948	10
Juni 2002	11 812 564	96	0	0	21 314 961	70			3 077 906	48			0	0	19 962 765	38			7 526 645	34		63 694 841	12
Juli 2002	12 726 935	103	0	0	24 134 169	80			3 412 434	53			7 678 468	34	24 215 788	46			8 667 331	39		80 835 125	15
Augusti 2002	13 224 305	107	638 134	3	28 536 897	94	12 046	0	4 098 112	64	0	0	25 071 857	112	28 028 385	53			9 502 829	43		109 112 565	21
September 2002	13 676 019	111	884 188	5	28 818 212	95	192 732	0	4 830 193	75	0	0	35 473 179	158	28 877 521	54			12 754 102	57		125 506 146	24
Oktober 2002	14 152 893	115	1 862 712	10	30 866 922	102	565 643	0	5 224 522	81	0	0	35 894 537	160	32 363 158	61			12 743 784	57		133 674 171	25
November 2002	15 120 294	122	2 792 935	15	36 566 096	121	1 063 133	1	5 853 883	91	0	0	37 818 772	169	33 021 942	62			12 743 784	57		144 980 839	27
December 2002	15 220 154	123	4 538 954	24	52 999 155	175	6 800 175	4	5 950 641	92	0	0	37 807 067	168	38 492 964	73	0	0	14 681 846	66		176 490 956	33
Januari 2003	15 220 154	123	5 825 000	31	54 456 979	179	38 144 001	22	6 339 587	98	0	0	37 807 067	168	38 471 406	73	0	0	17 629 240	79		213 893 434	40
Februari 2003	15 220 154	123	7 166 000	39	56 978 046	188	39 374 158	23	6 644 461	103	93 790 219	61	76 461 349	341	46 991 702	89	0	0	17 629 240	79		360 255 328	68
Mars 2003	15 220 154	123	7 537 000	41	67 192 276	221	42 687 749	25	7 529 627	117	99 049 718	65	76 653 478	342	52 406 666	99	620 177	2	17 478 090	79		386 374 935	73
April 2003	21 263 781	172	10 505 000	56	-	-	107 431 347	63	7 755 457	120	-	-	76 653 478	342	-	-	5 853 168	15	25 820 575	116		475 056 823	90
Maj 2003	25 336 673	205	-	-	-	-	185 757 245	108	7 872 467	122	-	-	76 892 164	343	-	-	32 083 261	83	28 916 090	130		591 561 116	112
Juni 2003	29 310 443	237					220 224 705	128	8 078 466	125			-	-			-	-	30 057 953	135		646 645 658	122

**Bilaga D/1: Ackumulerade belopp av på kandidatländernas nivå godkända åtaganden för gemenskapens del av Sapard-stöd (på månadsbasis sedan programmets start och i % av EFA 2000).
Situationen den 30.06.2003**

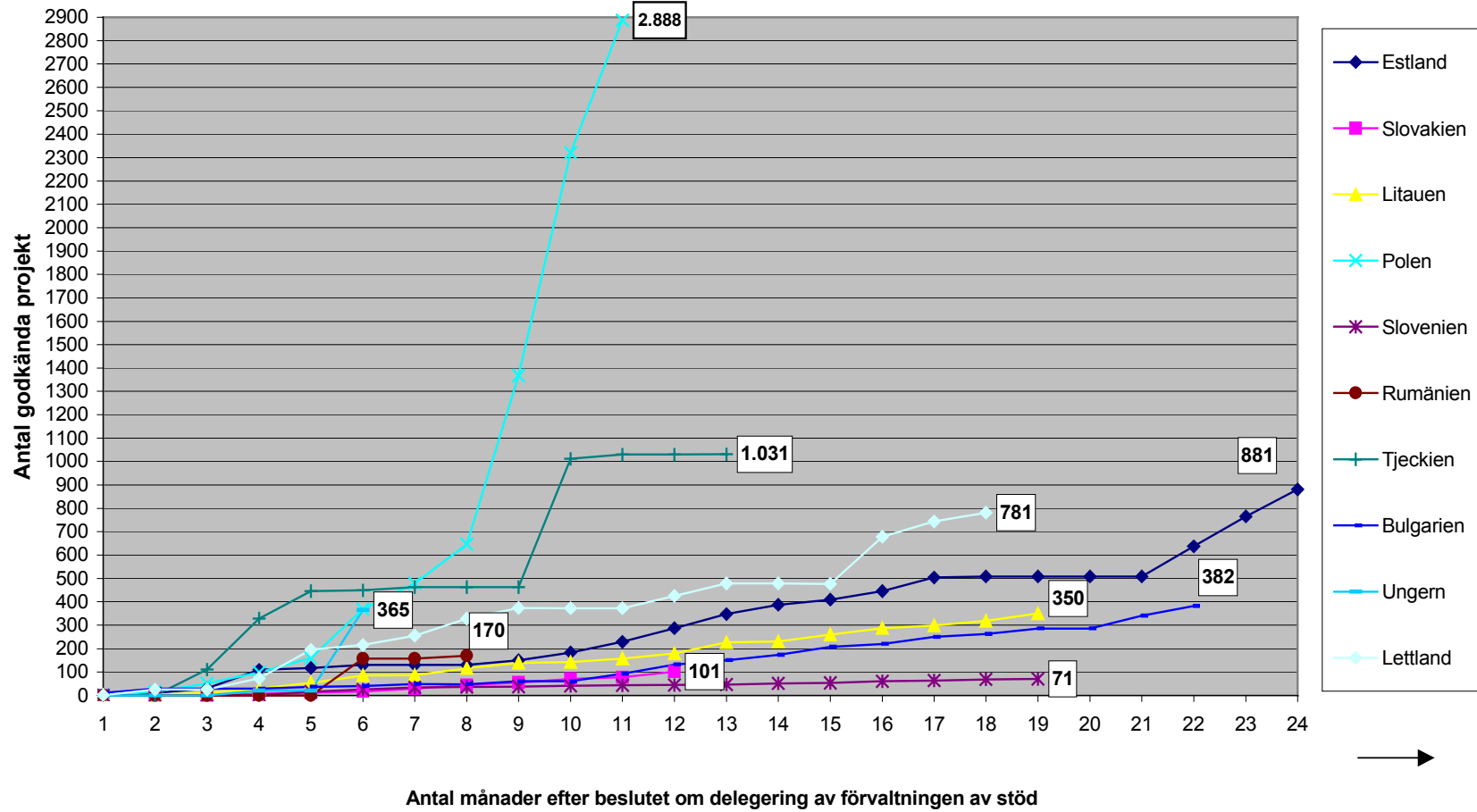

BILAGA D/2 – Uppgifter om åtaganden gentemot slutmottagare

Ackumulerat antal projekt som godkänts av kandidatländerna sedan början av Sapard-programmet

Kandidatland	Estland	Slovakien	Litauen	Polen	Slovenien	Rumänien	Tjeckien	Bulgarien	Ungern	Lettland	Totalt
Situationen i slutet av månaden											
Juni 2001								10			10
Juli 2001	0							28			28
Augusti 2001	10							28			38
September 2001	31							28			59
Oktober 2001	109							37			146
November 2001	117							40			157
December 2001	130		0		0			49			179
Januari 2002	130		2		0			48		1	181
Februari 2002	130		13		0			61		25	229
Mars 2002	151		29		1			61		25	267
April 2002	184		54		16			92		73	419
Maj 2002	229	0	85		25		0	132		195	666
Juni 2002	288	0	87		34		0	151		216	776
Juli 2002	348	0	116		36		111	173		256	1 040
Augusti 2002	388	7	139	1	38	0	328	208		329	1 438
September 2002	409	11	143	16	41	0	446	220		374	1 660
Oktober 2002	446	17	158	51	43	0	450	250		373	1 788
November 2002	504	29	179	99	45	0	463	262		373	1 954
December 2002	509	45	227	160	47	0	463	286	0	425	2 162
Januari 2003	509	55	230	369	51	158	463	286	0	479	2 600
Februari 2003	509	71	260	479	54	158	1 012	341	0	479	3 363
Mars 2003	509	78	287	647	61	170	1 030	382	20	477	3 661
April 2003	638	101	299	1 368	64	-	1 030	-	20	679	4 751
Maj 2003	766	-	318	2 321	68	-	1 031	-	365	744	6 266
Juni 2003	881	-	350	2 888	71	-	-	-	-	781	

Bilaga D/2: Ackumulerat antal projekt som godkänts av kandidatländerna sedan Sapard-instrumentet började genomföras
 Situationen den 30.06.2003.

BILAGA E – Utbetalningar som avser ersättning för utgifter som deklarerats till kommissionen

Land	Beslut om delegering	Åtaganden				Utbetalningar sedan programmets början												
		Enligt AFA 2000	Enligt AFA 2001	Enligt AFA 2002	Enligt AFA 2003	Utbetalningar i förskott (2)		Ersättning i efterskott 3K* 2001	Ersättning i efterskott 4K 2001	Ersättning i efterskott 1K 2002	Ersättning i efterskott 2K 2002	Ersättning i efterskott 3K 2002	Ersättning i efterskott 4K 2002	Ersättning i efterskott 1K 2003	Ersättning i efterskott 2K 2003	Totala återbetalningar		
Bulgarien	17.05.01	53 016 122	54 093 686	55 582 227	56 133 539	12 988 950,00		411 152,67	301 912,29	710 938,95	1 789 343,67	1 712 536,23	5 986 560,24	5 065 977,07			28 967 371,12	
Tjeckien	18.04.02	22 440 617	22 896 727	23 526 795	23 760 154	10 995 902,00	(2)					1 620 075,14	5 909 065,42	(4)	7 740 841,36	(5)	26 265 883,92	
Estland	19.06.01	12 344 729	12 595 639	12 942 243	13 070 615	6 048 917,00	(2)	21 570,00	273 132,00	468 569,00	344 129,00	2 443 678,00	4 536 792,00	1 749 573,00			15 886 360,00	
Ungern	27.11.02	38 705 309	39 492 002	40 578 737	40 981 231	9 482 800,00							0,00	0,00			9 482 800,00	
Litauen	5.12.01	30 339 535	30 956 192	31 808 039	32 123 538	14 866 372,00	(2)				412 100,17	2 788 079,51	4 171 097,87	3 046 763,56			25 284 413,11	
Lettland	12.12.01	22 221 936	22 673 602	23 297 531	23 528 615	5 444 374,00					344 518,32	2 453 052,36	1 688 718,25	2 506 390,13			12 437 053,06	
Polen	3.07.02	171 570 075	175 057 271	179 874 468	181 658 615	42 034 668,00							18 584,34	(3)	449 316,46	(3)	42 502 568,80	
Rumänien	3.08.02	153 214 194	156 328 303	160 630 119	162 223 385	37 537 477,00							0,00	0,00			37 537 477,00	
Slovenien	24.11.01	6 445 460	6 576 465	6 757 436	6 824 462	3 158 275,40	(2)					94 196,50	1 595 972,89	490 068,30			5 338 513,09	
Slovakien	18.04.02	18 602 023	18 980 113	19 502 405	19 695 846	4 557 496,00							518 296,00	(3)	665 357,00	(3)	5 741 149,00	
Totalt	-	528 900 000	539 650 000	554 500 000	560 000 000	147 115 231,40		432 722,67	575 044,29	1 179 507,95	2 890 091,16	9 491 542,60	20 136 096,73	19 882 510,94		7 740 841,36	209 443 589,10	(1)

(1) Av dessa 209 443 589,10 euro har 30 491 677,00 euro betalats under 2001, 123 759 277,07 euro under 2002 och 55 192 635,03 euro under 2003.

(2) Utbetalningar till konto har varit maximala (49 % av EFA 2000) för Tjeckien, Estland, Slovenien och Litauen.

(3) Mottagna utbetalningsansökningar under behandling. Dessa preliminära siffror motsvarar beloppen i ansökningarna .

(4) varav 3 499 488,41 euro har betalats ut och 2 409 577,01 euro föreslagits till utbetalning.

(5) Föreslaget till utbetalning.

* Kvartal